

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2018. gada 1. februārī*

[Teksts labots ar 2018. gada 14. marta rīkojumu]

Valsts atbalsts – Grieķijas piešķirtais atbalsts – Lēmums, ar kuru atbalsts atzīts par nesaderīgu ar iekšējo tirgu – Valsts atbalsta jēdziens – Priekšrocība – Privātā ieguldītāja kritērijs – Atgūstamā atbalsta summa – Komisijas paziņojums par valsts atbalstu garantiju veidā

Lieta T-423/14

Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE, Atēnas (Grieķija), ko pārstāv *I. Dryllerakis*, *I. Soufleros*, *E. Triantafyllou*, *G. Psaroudakis*, *E. Rantos* un *N. Korogiannakis*, advokāti,

prasītājs,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *A. Bouchagiar* un *É. Gippini Fournier*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru tiek lūgts atcelt Komisijas Lēmumu 2014/539/ES (2014. gada 27. marts) par valsts atbalstu SA.34572 (2013/C) (ex 13/NN), ko Grieķija piešķirusi uzņēmumam *Larco General Mining & Metallurgical Company SA* (OV 2014, L 254, 24. lpp.).

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *G. Berardis* [*G. Berardis*], tiesneši *D. Špilmans* [*D. Spielmann*] un *Z. Čehi* [*Z. Csehi*] (referents),

sekretāre: *S. Spiropula* [*S. Spyropoulos*] administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2017. gada 26. janvāra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – grieķu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

- 1 *Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE* (turpmāk tekstā – “prasītājs” vai “*Larko*”) ir liels uzņēmums, kurš ir specializējies laterītu ieguvē un apstrādē, brūnoglū ieguvē un ferroniķeļa un tā blakusproduktu ražošanā.
- 2 Tas tika dibināts 1989. gadā kā jauns uzņēmums pēc *Hellenic Mining and Metallurgical SA* likvidācijas. Pamatlietas faktu rašanās laikā tam bija trīs akcionāri: Grieķijas valsts, kurai piederēja 55,2 % akciju ar *Hellenic Republic Asset Development Fund*, privātas finanšu iestādes, starpniecību, *National Bank of Greece SA* (turpmāk tekstā – “*ETE*”), kurai piederēja 33,4 % akciju, un *Public Power Corporation* (galvenais elektroenerģijas ražošanas uzņēmums Grieķijā, kura vairākuma akcionārs ir valsts), kuram piederēja 11,4 % akciju.
- 3 *Hellenic Republic Asset Development Fund* 2012. gada martā informēja Eiropas Komisiju par *Larco* privatizācijas programmu.
- 4 Komisija 2012. gada aprīlī pēc savas ierosmes par minēto privatizāciju uzsāka iepriekšēju izskatīšanu saskaņā ar noteikumiem valsts atbalsta jomā.
- 5 Minētās izskatīšanas priekšmets bija šādi seši pasākumi:
  - pirmais attiecās uz, pirmkārt, 1998. gada vienošanos par parāda samaksu starp *Larko* un tā galvenajiem kreditoriem, saskaņā ar kuru šī uzņēmuma parādi minētajiem kreditoriem bija jāsamaksā ar procentu likmi 6 % gadā, un otrkārt, šī parāda neatmaksāšanu Grieķijas valstij (turpmāk tekstā – “1. pasākums”);
  - otrais attiecās uz 2008. gadā izsniegto Grieķijas valsts garantiju aizdevumam 30 miljonu EUR apmērā, ko *ATE Bank* piešķīra *Larko* (turpmāk tekstā – “2. pasākums” vai “2008. gada garantija”). Garantija trīs gadu laikā sedza aizdevumu pilnā apmērā, un garantijas prēmija bija 1 % gadā;
  - trešais attiecās uz kapitāla palielināšanu par 134 miljoniem EUR, ko 2009. gadā ierosināja *Larco* direktoru padome un apstiprināja trīs tā akcionāri un kurā pilnībā piedalījās Grieķijas valsts un daļēji *ETE* (turpmāk tekstā – “3. pasākums” vai “2009. gada kapitāla palielināšana”);
  - ceturtais attiecās uz 2010. gadā izsniegto valsts garantiju uz nenoteiktu laiku, lai pilnībā segtu garantijas vēstulē, ko *ETE* bija izsniegusi *Larko*, minēto summu aptuveni 10,8 miljonu EUR apmērā un kurā garantijas prēmija bija paredzēta 2 % gadā (turpmāk tekstā – “4. pasākums” vai “2010. gada garantija”). Aplūkotajā garantijas vēstulē *Areios Pagos* (Kasācijas tiesa, Grieķija) apņēmas apturēt tāda sprieduma izpildi, ar kuru *Efeteio Athinon* (Atēnu apelācijas tiesa, Grieķija) bija atzinusi, ka *Larko* attiecībā pret vienu kreditoru ir parāds 10,8 miljonu EUR apmērā;
  - piektais attiecās uz garantijas vēstulēm, ar kurām ar Grieķijas tiesas nolēmumu tika aizstāta nodokļu naudas soda obligātā priekšapmaksā 25 % apmērā (turpmāk tekstā – “5. pasākums”);
  - sestais attiecās uz divām 2011. gadā izsniegtajām valsts garantijām attiecībā uz diviem aizdevumiem, attiecīgi 30 miljonu EUR apmērā un 20 miljonu EUR apmērā, kurus bija piešķīrusi *ATE Bank*; minētās garantijas nodrošināja pilnīgu segumu, un to prēmija bija 1 % gadā (turpmāk tekstā – “6. pasākums” vai “2011. gada garantija”).

- 6 Šīs izskatīšanas laikā Komisija lūdza Grieķijas iestādēm papildu informāciju, ko minētās iestādes iesniedza 2012. un 2013. gadā. Komisijas dienesti un Grieķijas iestāžu pārstāvji tikās arī sanāksmju laikā.
- 7 Ar 2013. gada 6. marta lēmumu (OV 2013, C 136, 27. lpp.; turpmāk tekstā – “lēmums par procedūras sākšanu”) Komisija uzsāka formālu izmeklēšanas procedūru, kas paredzēta LESD 108. panta 2. punktā, par valsts atbalstu SA.34572 (13/C) (ex 13/NN).
- 8 LESD 108. panta 2. punktā paredzētajā procedūrā Komisija aicināja Grieķijas iestādes un ieinteresētās trešās personas iesniegt savus apsvērumus par iepriekš 5. punktā minētajiem pasākumiem. Komisija no Grieķijas iestādēm saņēma apsvērumus 2013. gada 30. aprīlī, taču no ieinteresētajām trešajām personām netika saņemts neviens apsvērums.
- 9 2014. gada 27. martā Komisija pieņēma Lēmumu 2014/539/ES par valsts atbalstu SA.34572 (13/C) (ex 13/NN), ko Grieķija piešķirusi uzņēmumam *Larco General Mining & Metallurgical Company SA* (OV 2014, L 254, 24. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).
- 10 Komisija apstrīdētajā lēmumā vispirms uzskatīja, ka tad, kad tika piešķirti seši aplūkoti pasākumi, *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums Kopienas pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV 2004, C 244, 2. lpp.; turpmāk tekstā – “Glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta pamatnostādnes”) izpratnē.
- 11 Saistībā ar iepriekš 5. punktā minēto pasākumu izvērtēšanu Komisija vispirms uzskatīja, ka 2.–4. un 6. pasākums ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, turpinājumā – ka šie pasākumi tika piešķirti, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktā paredzētos paziņošanas un īstenošanas aizlieguma pienākumus, un visbeidzot – ka minētie pasākumi ir atbalsts, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu un kuru ir pienākums atgūt saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD 108]. panta piemērošanai (OV 1999, L 83, 1. lpp.), 14. panta 1. punktu.
- 12 Komisija arī uzskatīja, ka divi pārējie pasākumi, 1. un 5. pasākums, kas attiecīgi bija saistīti ar finanšu ministrijas neiekasēto parādu un divām valsts 2011. gada garantijām (skat. šī sprieduma 5. punktu), nebija valsts atbalsts.
- 13 Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa ir formulēta šādi:

“1. pants

Finanšu ministrijas neiekasētais parāds un papildu nodokļa priekšapmaksas aizstāšana ar garantiju vēstulēm 2010. gadā, ko Grieķija īstenoja uzņēmuma [*Larko*] labā, nav valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

2. pants

Valsts atbalsts EUR 135 820 824,35 apmērā, kas 2008., 2010. un 2011. gadā uzņēmumam [*Larko*] piešķirts valsts garantiju veidā, un valsts līdzdalība uzņēmuma kapitāla palielināšanā 2009. gadā, ko Grieķija īstenoja nelikumīgi, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punkta noteikumus, nav saderīgi ar iekšējo tirgu.

3. pants

1. Grieķijai no saņēmēja jāatgūst 2. pantā minētais nesaderīgais atbalsts.

2. Atmaksājamās summas ietver procentus par laiku no izsniegšanas brīža saņēmējiem līdz to faktiskās atmaksāšanas brīdim.
3. Procentus aprēķina pēc salikto procentu formulas saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 V nodaļu.
4. Attiecībā uz 3. pasākumu Grieķija paziņo precīzu datumu, kad tā 2009. gadā veica savu ieguldījumu akciju kapitāla palielināšanā.
5. Grieķija no šā lēmuma pieņemšanas dienas atceļ visus 2. pantā minētos neizmaksātos atbalsta maksājumus.

4. pants

1. Šā lēmuma 2. pantā minētā atbalsta atgūšana stājas spēkā uzreiz, un tā jāveic nekavējoties.
2. Grieķija nodrošina šā lēmuma īstenošanu četru mēnešu laikā pēc tā paziņošanas.

5. pants

1. Divos mēnešos pēc šā lēmuma paziņošanas Grieķija iesniedz šādu informāciju:
  - a) kopējā no saņēmēja atgūstamā summa (sākotnējā summa ar procentiem);
  - b) šā lēmuma izpildes nodrošināšanas nolūkā veikto un plānoto pasākumu precīzs apraksts;
  - c) dokumenti, kas pierāda, ka saņēmējs ir brīdināts par atbalsta atmaksāšanu.
2. Grieķija līdz 2. pantā minētā atbalsta atgūšanas beigām informē Komisiju par šā lēmuma izpildei noteikto valsts pasākumu īstenošanas gaitu. Pēc Komisijas vienkārša pieprasījuma tā nekavējoties sniedz ziņas par pasākumiem, ka jau veikti un ielānoti, lai izpildītu šo lēmumu. Tā sniedz arī precīzu informāciju par atgūstamā atbalsta summām un procentiem, kas jau ir saņemti no atbalsta saņēmēja.

6. pants

Šis lēmums ir adresēts Grieķijas Republikai.”

- 14 Apstrīdētā lēmuma pielikumā ir sniegta “informācija par saņemtā atbalsta summām, kuras jāatgūst un kuras jau ir atgūtas”:

Saņēmēja identitāte – pasākums	Saņemtā atbalsta kopējā summa	Atgūstamā atbalsta kopējā summa (pamatsumma)	Jau atgūtā atbalsta kopējā summa	
			Pamatsumma	Atgūstamās summas procenti
<i>Larko</i> – 2. pasākums	30 000 000	30 000 000	0	0
<i>Larko</i> – 3. pasākums	44 999 999,40	44 999 999,40	0	0
<i>Larko</i> – 4. pasākums	10 820 824,95	10 820 824,95	0	0
<i>Larko</i> – 6. pasākums	50 000 000	50 000 000	0	0

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 15 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 6. jūnijā, prasītājs cēla šo prasību.
- 16 2014. gada 30. oktobrī Komisija iesniedza iebildumu rakstu. Replika un atbildes raksts uz repliku tika iesniegts noteiktajā termiņā.
- 17 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 9. oktobrī, *Elliniki Metalleftiki kai Metallourgiki Larymnis Larko AE* lūdza atļauju iestāties šajā tiesvedībā prasītāja prasījumu atbalstam. Pieteikums par iestāšanos lietā tika noraidīts ar 2015. gada 11. jūnija rīkojumu *Larko/Komisija* (T-423/14, nav publicēts, EU:T:2015:439). Arī apelācijas sūdzība par šo rīkojumu tika noraidīta ar 2015. gada 6. oktobra rīkojumu *Metalleftiki kai Metallourgiki Etairia Larymnis Larko/Komisija* (C-385/15 P(I), nav publicēts, EU:C:2015:681).
- 18 Ar Vispārējās tiesas devītās palātas priekšsēdētāja 2015. gada 3. septembra lēmumu tiesvedība tika apturēta līdz Tiesas spriedumam par tiesvedības izbeigšanu lietā C-385/15 P(I). Tiesvedība tika atsākta 2015. gada 16. oktobrī.
- 19 Tā kā Vispārējās tiesas palātu sastāvs tika mainīts, piemērojot Vispārējās tiesas Reglamenta 27. panta 5. punktu, tiesnesis referents tagad darbojas sestajā palātā, kurai līdz ar to tika nodota šī lieta.
- 20 Prasītāja prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atcelt apstrīdēto lēmumu;
  - noteikt, ka kopā ar procentiem ir jāatmaksā visas summas, kas, izpildot apstrīdēto tiesību aktu, iespējami tieši vai netieši tiks “atgūtas” no prasītāja;
  - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 21 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- prasību noraidīt;
  - piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

- 22 Prasības pamatošanai prasītājs izvirza trīs pamatus. Ar pirmo pamatu tiek apgalvots, ka Komisija esot kļūdaini atzinusi, ka 2.–4. un 6. pasākums (turpmāk tekstā – “strīdīgie pasākumi”) ir valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu, ar otro pamatu tiek apgalvota pamatojuma neesamība un ar trešo, kas izvirzīts pakārtoti, tiek apgalvots, ka Komisija esot kļūdaini aprēķinājusi atgūstamā atbalsta summu, ciktāl tas attiecas uz strīdīgajiem pasākumiem, un esot uzdevusi to atgūt pretēji Eiropas Savienības pamatprincipiem.
- 23 Vispārējā tiesa uzskata, ka vispirms ir lietderīgi izskatīt otro pamatu par pamatojuma neesamību un pēc tam pārējos pamatus to izvirzīšanas kārtībā.

Par otro pamatu, kas attiecas uz pamatojuma neesamību

- 24 Ar otro pamatu prasītājs pārmet Komisijai, ka tā apstrīdētajā lēmumā neesot pietiekami paskaidrojusi vairākus aspektus, kas, pirmkārt, attiecas uz valsts atbalsta esamību, otrkārt, 3., 4. un 6. pasākuma saderību ar iekšējo tirgu un treškārt, atgūstamā atbalsta summas aprēķināšanu, ciktāl tas attiecas uz 2., 4. un 6. pasākumu.
- 25 Komisija apstrīd prasītāja argumentus.
- 26 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākuma norādīt pamatojumu apjoms ir atkarīgs no attiecīgā akta rakstura un konteksta, kurā tas ir pieņemts. Pamatojumā skaidri un nepārprotami jāparāda iestādes lēmuma loģika, lai, no vienas puses, ieinteresētās personas varētu saprast pieņemtā akta pamatā esošo motivāciju, lai aizstāvētu savas tiesības un pārbaudītu, vai lēmums ir vai nav pamatots, un, no otras puses, lai tiesa varētu īstenot savu tiesiskuma pārbaudi. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai tiesību akta pamatojums atbilst LESD 296. panta prasībām, jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai tā tekstu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tās tiesību normas, kuras reglamentē attiecīgo jomu. It īpaši Komisijai nav pienākuma izteikt viedokli par visiem argumentiem, ko tai paudušas ieinteresētās personas, bet pietiek ar to, ka tā izklāsta faktus un juridiskos apsvērumus, kuriem ir būtiska nozīme lēmuma struktūrā (skat. spriedumu, 2010. gada 3. marts, *Freistaat Sachsen* u.c./Komisija, T-102/07 un T-120/07, EU:T:2010:62, 180. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 27 Prasītāja argumenti ir jāpārbauda, ņemot vērā šos principus.
- 28 Pirmām kārtām ir jāizvērtē prasītāja arguments, saskaņā ar kuru Komisija neesot pietiekami pamatojusi apstrīdēto lēmumu attiecībā uz valsts atbalsta esamību, un tāpat, pirmkārt, priekšrocības esamību, otrkārt, valsts līdzekļu izmantošanu saistībā ar 2., 4. un 6. pasākumu un, treškārt, konkurences izkropļojumu un ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- 29 Pirmkārt, ir jānorāda, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā ir izklāstījusi iemeslus, kādēļ tā uzskatīja, ka ar strīdīgajiem pasākumiem *Larko* tiek piešķirta priekšrocība, kā tas izriet attiecīgi no 73. un 74. apsvēruma attiecībā uz 2. pasākumu, 80.–85. apsvēruma attiecībā uz 3. pasākumu, 90.–92. apsvēruma attiecībā uz 4. pasākumu un 101. un 102. apsvēruma attiecībā uz 6. pasākumu.
- 30 29. punktā minētajos apsvērumos Komisija skaidro, ka, pirmkārt, 2008., 2010. un 2011. gada garantijas ir valsts atbalsts, jo nebija izpildīti Komisijas paziņojuma par [LESD 107.] un [108]. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā (OV 2008, C 155, 10. lpp.; turpmāk tekstā – “Paziņojums par garantijām”) nosacījumi, jo *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums, un garantiju prēmija tāpat neatspoguļoja garantēto aizdevumu saistību neizpildes risku, un, otrkārt, 2009. gada kapitāla palielināšana neatbilda privātā ieguldītāja kritērijiem, jo akcionāriem netika iepriekš iesniegts nekāds pārstrukturēšanas plāns, lai gan *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums.
- 31 Otrkārt, tas pats attiecas arī uz Komisijas secinājumu, saskaņā ar kuru 2., 4. un 6. pasākums bija saistīts ar valsts līdzekļu izmantošanu, kā tas attiecīgi izriet no apstrīdētā lēmuma 72. apsvēruma, kas attiecas uz 2. pasākumu, 89. apsvēruma, kas attiecas uz 4. pasākumu, un šī paša lēmuma 99. apsvēruma, kas attiecas uz 6. pasākumu.
- 32 Iepriekš 31. punktā minētajos apsvērumos Komisija skaidro, ka strīdīgie pasākumi, pirmkārt, ietvēra valsts līdzekļu izmantošanas risku un, otrkārt, bija saistīti ar valsts finanšu līdzekļu zaudējumu, ciktāl tie netika pienācīgi atmaksāti ar tirgus prēmijām.

- 33 Treškārt, tas pats attiecas uz Komisijas secinājumu, ka strīdīgie pasākumi varēja ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un izkropļot konkurenci, kā tas izriet no apstrīdētā lēmuma 75. un 76. apsvēruma, kas attiecas uz 2. pasākumu, un atsaucies uz minētajiem apsvērumiem apstrīdētā lēmuma 86., 93. un 103. apsvērumā, kas attiecas uz citiem strīdīgajiem pasākumiem.
- 34 Iepriekš 33. punktā minētajos apsvērumos Komisija skaidro, pirmkārt, ka *Larko* darbojās nozarē, kuras produkti tiek tirgoti dalībvalstīs, un ka tas lielāko savas produkcijas daļu eksportēja uz citām dalībvalstīm, un, otrkārt, ka strīdīgie pasākumi ļāva šim uzņēmumam turpināt savu darbību pretēji citiem konkurentiem, kuriem bija finansiālas grūtības.
- 35 Lai arī iepriekš 34. punktā minētajos apsvērumos atspoguļotā argumentācija – un konkrēti tā, kas attiecas uz valsts līdzekļu izmantošanu, kā arī ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm – ir ļoti īsa, ar to tomēr pietiek, lai juridiski pietiekami pamatotu apstrīdēto lēmumu, ņemot vērā arī to, ka Komisija rīkojās saskaņā ar pastāvīgo lēmumu pieņemšanas praksi un ka prasītājam apstrīdētā lēmuma konteksts bija labi zināms. Turklāt administratīvā procesa laikā pašas Grieķijas iestādes neapstrīdēja to, ka pastāv apstākļi, kas saistīti ar valsts līdzekļu izmantošanu un ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- 36 No tā izriet, ka apstrīdētajā lēmumā skaidri un nepārprotami ir atspoguļota Komisijas argumentācija, vienlaicīgi ļaujot prasītājam izvirzīt argumentus par Komisijas argumentācijas pamatotību un Vispārējai tiesai īstenot savu tiesiskuma pārbaudi.
- 37 Otrām kārtām ir jāizvērtē prasītāja arguments, saskaņā ar kuru Komisija neesot pietiekami pamatojusi apstrīdēto lēmumu saistībā ar to, ka 3., 4. un 6. pasākums nav saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē.
- 38 Šajā ziņā pietiek norādīt, pirmkārt, ka Grieķijas iestādes administratīvā procesa laikā nav izvirzījušas šajā tiesību normā paredzēto izņēmumu un, otrkārt, ka strīdīgie pasākumi pēc to rakstura nav domāti, lai atlīdzinātu zaudējumus, ko izraisījuši ārkārtēji notikumi, jo šie pasākumi ir vispārīga rakstura un nav atkarīgi no zaudējumiem, ko, iespējams, izraisījuši ārkārtēji notikumi.
- 39 Ņemot vērā šos apstākļus, Komisijai nevar pārmest, ka tā nav pietiekami pamatojusi LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkta nepiemērošanu.
- 40 Trešām kārtām ir jāizvērtē prasītāja arguments, saskaņā ar kuru Komisija neesot pietiekami pamatojusi apstrīdēto lēmumu attiecībā uz atgūstamā atbalsta summas aprēķinu saistībā ar 2., 4. un 6. pasākumu.
- 41 Šajā ziņā ir jānorāda, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija precizēja, ka ar 2008., 2010. un 2011. gada garantijām *Larko* tika piešķirta priekšrocība, kas bija līdzvērtīga garantētā aizdevuma summai, jo, būdams grūtībās nonācis uzņēmums, *Larko* bez minētajām garantijām nebūtu varējis saņemt šādu finansējumu tirgū. Šis skaidrojums izriet attiecīgi no 77. apsvēruma, kas attiecas uz 2. pasākumu, 94. apsvēruma, kas attiecas uz 4. pasākumu, un 104. apsvēruma, kas attiecas uz 6. pasākumu. Turklāt 56.–66. apsvērumā Komisija detalizēti atspoguļoja grūto situāciju, kādā *Larko* atradās brīdī, kad tika piešķirti atbalsta pasākumi.
- 42 Līdz ar to ir jāsecina, ka atgūstamā atbalsta summas aprēķināšana apstrīdētajā lēmumā ir pienācīgi pamatota.
- 43 Visbeidzot vispārīgāk ir jākonstatē, ka prasītāja argumenti attiecībā uz pamatojuma trūkumu lielā mērā pārklājas ar argumentiem, kas izvirzīti pirmā un trešā pamata ietvaros un kas galvenokārt attiecas uz apstrīdētajā lēmumā paustās motivācijas pamatotību, nevis tās pietiekamo raksturu no formālā viedokļa. Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka, ņemot vērā pastāvīgo judikatūru, pienākums norādīt pamatojumu ir būtiska formas prasība, kas ir jānošķir no motivācijas pamatotības, kura attiecas uz apstrīdētā akta tiesiskumu pēc būtības (spriedumi, 2001. gada 22. marts, Francija/Komisija, C-17/99,

EU:C:2001:178, 35. punkts, un 2005. gada 18. janvāris, *Confédération Nationale du Crédit Mutuel* /Komisija, T-93/02, EU:T:2005:11, 67. punkts). Šādi argumenti, ciktāl tie ir izvirzīti tāda pamata ietvaros, kas attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, tātad ir jānoraida kā neefektīvi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 3. maijs, *Gfi PSF*/Komisija, T-200/16, nav publicēts, EU:T:2017:294, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

44 Līdz ar to otrais pamats ir jānoraida.

Par pirmo pamatu, kas attiecas uz kļūdām saistībā ar strīdīgo pasākumu kvalificēšanu par valsts atbalstu, kurš nav saderīgs ar iekšējo tirgu

45 Ar pirmo pamatu prasītājs izvirza kļūdas saistībā ar strīdīgo pasākumu kvalificēšanu par valsts atbalstu, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

46 Šis pamats būtībā ir iedalīts četrās daļās.

47 Pirmā un otrā daļa attiecas uz strīdīgo pasākumu, proti, pirmkārt, priekšrocības esamības saistībā ar visiem strīdīgajiem pasākumiem un, otrkārt, valsts līdzekļu izmantošanas saistībā ar 2., 4. un 6. pasākumu, kvalificēšanu par valsts atbalstu.

48 Trešā un ceturtā daļa attiecas uz pasākumu saderību ar iekšējo tirgu, pamatojoties, pirmkārt, uz LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunktu attiecībā uz 3., 4 un 6. pasākumu un otrkārt, LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu attiecībā uz 6. pasākumu.

Par pirmo daļu, kas attiecas uz priekšrocības LESD 107. panta 1. punkta izpratnē esamību

49 Iesākumā vispirms ir jāatgādina, ka LESD 107. panta 1. punktā ir aizliegti pasākumi, kas, izmantojot valsts līdzekļus, piešķir priekšrocību vienīgi noteiktiem uzņēmumiem vai tikai noteiktām darbības nozarēm, kas izkropļo vai draud izkropļot konkurenci un var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm.

50 Atbalsta jēdziens ietver ne tikai pozitīvu palīdzību, bet arī intervenci, kas dažādi atvieglo izmaksas, kuras parasti ir jāsedz no uzņēmuma budžeta, un kas, kaut gan nav subsīdija šī vārda šaurākajā nozīmē, ir tai identiska pēc rakstura un rada tādas pašas sekas. Par valsts atbalstu tiek uzskatīts arī tāds valsts intervences pasākums, kas neatkarīgi no tā veida var sniegt tiešas vai netiešas priekšrocības uzņēmumiem vai kas uzskatāms par saimniecisku priekšrocību, kuru saņēmējs uzņēmums negūtu parastos tirgus apstākļos (skat. spriedumu, 2014. gada 3. aprīlis, Francija/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 94. punkts un tajā minētā judikatūra).

51 Turpretī nosacījumi, kuriem ir jāatbilst pasākumam, lai to varētu kvalificēt par atbalstu LESD 107. panta izpratnē, nav izpildīti, ja valsts uzņēmums, kas saņem labumu, tādu pašu labumu kā to, kas ir nodots tā rīcībā no valsts līdzekļiem, varētu saņemt apstākļos, kas atbilst parastiem tirgus apstākļiem, un šis novērtējums valsts uzņēmumu gadījumā principā notiek, piemērojot privātā ieguldītāja kritēriju tirgus ekonomikā (skat. spriedumu, 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 78. punkts un tajā minētā judikatūra).

52 Attiecībā uz valsts atbalsta piešķiršanu garantiju veidā nevar izslēgt, ka valsts garantijas veidā piešķirta priekšrocība var radīt valstij papildu izdevumus. Būtībā aizņēmējs, kas ir piekritis valsts garantētām aizdevumam, parasti iegūst priekšrocību, jo finansiālās izmaksas, kas tam rodas, ir mazākas nekā tās, kas tam būtu radušās, ja tam šis pats finansējums un šī pati garantija būtu bijuši jāiegūst par tirgus cenu (skat. spriedumu, 2014. gada 3. aprīlis, Francija/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 95. un 96. punkts un tajos minētā judikatūra).

- 53 Turklāt ir jāatgādina, ka Komisijas pienākums ir sniegt pierādījumus par valsts atbalsta LESD 107. panta 1. punkta izpratnē esamību. Šajā ziņā, lai pārbaudītu, vai saņēmējs uzņēmums saņem ekonomisku priekšrocību, ko tas nebūtu guvis normālos tirgus apstākļos, Komisijai, piemērojot privātā ieguldītāja kritēriju, ir pienākums veikt visu to faktoru pilnīgu analīzi, kas attiecas uz strīdīgo darījumu un tā kontekstu, tostarp saņēmēja uzņēmuma un attiecīgā tirgus stāvokli (skat. spriedumu, 2016. gada 26. maijs, Francija un *IFP Énergies nouvelles*/Komisija, T-479/11 un T-157/12, EU:T:2016:320, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 54 Attiecībā konkrētāk uz privātā ieguldītāja kritēriju judikatūrā ir precizēts, ka šis kritērijs, kad tas ir piemērojams, ir viens no faktoriem, kas Komisijai ir jāņem vērā, lai konstatētu šāda atbalsta esamību (spriedums, 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/*EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 103. punkts).
- 55 Tādējādi, kad izrādās, ka privātā ieguldītāja kritērijs varētu būt piemērojams, Komisijai ir jālūdz attiecīgajai dalībvalstij tai sniegt visu būtisko informāciju, kas tai ļauj pārbaudīt, vai šī kritērija piemērojamības un piemērošanas nosacījumi ir izpildīti, un tā var atteikties pārbaudīt šādu informāciju tikai tad, ja iesniegtie pierādījumi ir savākti pēc lēmuma veikt attiecīgo ieguldījumu pieņemšanas (spriedums 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/*EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 104. punkts). Ja dalībvalsts Komisijai ir iesniegusi pierādījumus, Komisijai ir jāveic visaptverošs novērtējums, ņemot vērā visus elementus, kuri ir būtiski konkrētajā lietā un kuri tai ļauj noteikt, vai saņēmējs uzņēmums, salīdzināmus atvieglojumus acīmredzami nebūtu saņēmis no privāta kreditora (spriedums, 2013. gada 24. janvāris, *Frucona Košice*/Komisija, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 73. punkts).
- 56 No tā izriet, ka, ja dalībvalsts administratīvajā procesā atsaucas uz privātā ieguldītāja kritēriju, tai šaubu gadījumā ir jāpārliecina un ar objektīviem un pārbaudāmiem pierādījumiem jāpierāda, ka īstenotais pasākums izriet no tās kā akcionāres statusa. Šiem pierādījumiem ir skaidri jāapliecina, ka attiecīgā dalībvalsts pirms vai vienlaikus ar ekonomiskās priekšrocības piešķiršanu ir pieņēmusi lēmumu ar faktiski īstenoto pasākumu veikt ieguldījumu kontrolētajā valsts uzņēmumā. Šajā ziņā it īpaši var tikt prasīti pierādījumi, kas apliecina, ka šis lēmums ir pamatots ar ekonomiskiem vērtējumiem, kas ir salīdzināmi ar tiem, ko konkrētās lietas apstākļos pirms minētā ieguldījuma veikšanas būtu licis izstrādāt saprātīgs privāts ieguldītājs, kurš ir iespējami vistuvākā situācijā tai, kādā ir minētā dalībvalsts, lai noskaidrotu šāda ieguldījuma ienesīgumu nākotnē (spriedums, 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/*EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 82.–84. punkts).
- 57 Turklāt ekonomiskie vērtējumi, kas ir veikti pēc minētās priekšrocības piešķiršanas, retrospektīvs konstatējums par attiecīgās dalībvalsts veikta ieguldījuma faktisko rentabilitāti vai vēlāki pamatojumi faktiski veiktās rīcības izvēlei nav pietiekami, lai tiktu pierādīts, ka šī dalībvalsts pirms piešķiršanas vai vienlaikus ar šo piešķiršanu ir pieņēmusi šādu lēmumu akcionāres statusā (spriedums, 2012. gada 5. jūnijs, Komisija/*EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 85. punkts). Lai pārbaudītu, vai valsts ir rīkojusies kā apdomīgs tirgus ekonomikas principu vadīts ieguldītājs, ir jāņem vērā stāvoklis laikposmā, kad tika veikti finansiālā atbalsta pasākumi, lai tādējādi varētu novērtēt, vai valsts rīcība ir bijusi ekonomiski saprātīga, un ir jāatturas no vērtējuma, kura pamatā ir vēlāka situācija (spriedums, 2002. gada 16. maijs, Francija/Komisija, C-482/99, EU:C:2002:294, 71. punkts). Tas tā ir it īpaši, ja Komisija pārbauda valsts atbalsta esamību attiecībā uz pasākumu, par ko tai nav paziņots un ko attiecīgā valsts struktūrvienība jau ir veikusi brīdī, kad Komisija īsteno savu pārbaudi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 25. jūnijs, *SACE* un *Sace BT*/Komisija, T-305/13, pārsūdzēts apelācijas instancē, EU:T:2015:435, 94. punkts).
- 58 Visbeidzot saistībā ar pārbaudes tiesā apjomu attiecībā uz apstrīdēto lēmumu saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu ir jānorāda, ka valsts atbalsta jēdzienam, kā tas definēts minētajā tiesību normā, ir juridisks raksturs un tas ir jāinterpretē, pamatojoties uz objektīviem elementiem. Šī iemesla dēļ Savienības tiesai principā ir pienākums, ņemot vērā gan konkrētos tajā izskatāmās lietas apstākļus, gan Komisijas veiktā novērtējuma tehnisko vai komplekso raksturu, veikt pilnīgu pārbaudi, lai noskaidrotu,

- vai pasākums ietilpst LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomā (skat. spriedumu, 2012. gada 2. marts, Nīderlande/Komisija, T-29/10 un T-33/10, EU:T:2012:98, 100. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 59 Tomēr judikatūrā ir arī noteikts, ka tiesas pārbaude attiecībā uz jautājumu par to, vai attiecīgais pasākums ietilpst LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomā, ja Komisijas veiktajam novērtējumam ir tehnisks vai komplekss raksturs, ir ierobežota. Neraugoties uz to, Vispārējai tiesai ir jāpārbauda, vai tas tā ir (skat. spriedumu, 2012. gada 2. marts, Nīderlande/Komisija, T-29/10 un T-33/10, EU:T:2012:98, 101. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā ziņā, kad, pārbaudot, vai pasākums ietilpst LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomā, Komisijai ir jāpiemēro privātā ieguldītāja kritērijs, šī kritērija pielietošana vispārīgi nozīmē, ka Komisijai ir jāveic komplekss ekonomisks vērtējums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 2. septembris, Komisija/Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 68. punkts).
- 60 Tomēr, lai arī Komisijai ir plaša rīcības brīvība, kuras īstenošana prasa veikt ekonomiska rakstura novērtējumu Savienības kontekstā, tas nenozīmē, ka Savienības tiesai nav jāpārbauda Komisijas sniegtā ekonomiska rakstura informācijas interpretācija. Saskaņā ar Tiesas judikatūru Savienības tiesai ir ne tikai jāpārbauda izvirzīto pierādījumu faktiskā pareizība, to ticamība un konsekvence, bet arī tas, vai šie pierādījumi ir uzskatāmi par visu atbilstošo informāciju, kas var tikt ņemta vērā, lai novērtētu komplekso situāciju, un vai tie var pamatot izdarītos secinājumus (spriedumi, 2010. gada 2. septembris, Komisija/Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 64. un 65. punkts, 2012. gada 2. marts, Nīderlande/Komisija, T-29/10 un T-33/10, EU:T:2012:98, 102. punkts).
- 61 Tomēr šīs pārbaudes ietvaros Savienības tiesai nav jāaizstāj Komisijas veiktais ekonomiskais novērtējums ar savējo. Savienības tiesas, pārbaudot Komisijas sniegto vērtējumu par kompleksiem ekonomiskiem faktiem, veic ierobežotu pārbaudi, pārbaudot vienīgi, vai ir ievērotas procesuālās normas un izpildīts pienākums norādīt pamatojumu, vai fakti ir materiāli precīzi, kā arī vai nepastāv acīmredzama kļūda vērtējumā vai pilnvaru nepareiza izmantošana (spriedumi, 2010. gada 2. septembris, Komisija/Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 66. punkts, un 2012. gada 2. marts, Nīderlande/Komisija, T-29/10 un T-33/10, EU:T:2012:98, 103. punkts).
- 62 Prasītāja izvirzītie argumenti attiecībā uz katru strīdīgo atbalsta pasākumu ir jāizvērtē, ņemot vērā šo judikatūru.
- Par 2. pasākumu (2008. gada garantija)
- 63 Prasītājs apgalvo, ka 2008. gada garantija nesniedzot nekādas priekšrocības LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, jo tā atbilst Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta a)–d) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.
- 64 Pirmkārt, Komisija esot kļūdaini piemērojusi Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, saskaņā ar kuru, lai izslēgtu valsts atbalsta esamību, aizņēmējam nedrīkst būt finansiālas grūtības.
- 65 *Larko* ekonomiskā situācija esot pasliktinājusies 2008. gada vidū, taču no 2004. gada līdz 2008. gada vidum tas esot bijis rentabls un ar pozitīviem ekonomiskiem rādītājiem, un tāpēc par “grūtībās nonākušu uzņēmumu” Glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta pamatnostādņu izpratnē to varot uzskatīt tikai no 2009. gada, kad tā ekonomiskā situācija pasliktinājās niķeļa starptautiskās cenas krituma dēļ.
- 66 Noteicošais datums privātā ieguldītāja kritērija piemērošanai, proti, datums, kurā tika piešķirta garantija, bija 2008. gada otrajā semestrī, proti, pirms 2008. finanšu gada beigām, un tāpēc – pirms tā finanšu pārskatos parādījās negatīvi rezultāti. Turklāt, pretēji Komisijas apgalvojumiem, *Larko* esot

- ievērojis Grieķijas tiesību aktos paredzēto pienākumu veikt atbilstošos pasākumus, kad tā pašu kapitāls samazinājās vairāk par 50 %, sasaucot uzņēmuma kopsapulci sešu mēnešu laikā pēc 2008. finanšu gada beigām.
- 67 Otrkārt, Komisija esot kļūdaini piemērojusi Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta d) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, saskaņā ar kuru par garantiju tiek maksāta prēmija atbilstoši tirgus cenai.
- 68 Vispirms gada garantijas prēmija 1 % apmērā atspoguļojot stabilu *Larko* maksātspēju garantijas piešķiršanas brīdī, ņemot vērā tā rentabilitāti iepriekšējo trīs gadu laikā, turklāt *Larko* šajā pašā 2008. gadā esot saņēmis *ATE Bank* piešķirto aizdevumu bez garantijas, un, visbeidzot, minētā prēmija esot saderīga ar prēmijām, ko Grieķijas valsts iekasē par tādu aizdevumu garantijām, kas piešķirti citiem uzņēmumiem, kuri atrodas līdzīgā situācijā kā *Larko*.
- 69 Treškārt, Komisija esot kļūdaini piemērojusi Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētos nosacījumus, saskaņā ar kuriem pirmām kārtām garantijai jābūt saistītai ar konkrētu finanšu darījumu, jāattiecas uz noteiktu maksimālo summu un jābūt ierobežotai laikā un otrām kārtām garantijai “[jā]aptver ne vairāk par 80 % no aizdevuma vai citu finanšu saistību nenomaksātās daļas; šo ierobežojumu nepiemēro parāda vērtspapīru garantijām”.
- 70 Komisija neesot ņēmusi vērā apstākli, ka bija iespējams precīzi noteikt garantijas apmēru un ka garantijas segums pilnā apmērā bija pamatots, runājot par garantiju, kas tika piešķirta, lai segtu parāda vērtspapīrus Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/109/EK (2004. gada 15. decembris) par atklātības prasību saskaņošanu attiecībā uz informāciju par emitentiem, kuru vērtspapīrus atļauts tirgot regulētā tirgū, un par grozījumiem Direktīvā 2001/34/EK (OV 2004, L 390, 38. lpp.) izpratnē.
- 71 Komisija apstrīd prasītāja argumentus.
- 72 Ir jāatgādina, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija secināja, ka ar attiecīgo pasākumu *Larko* tiek piešķirta selektīva priekšrocība, jo tas neatbilda Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta a) un d) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem: pirmkārt, *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums un, otrkārt, prēmija 1 % apmērā neatspoguļoja garantēto aizdevumu saistību neizpildes risku.
- 73 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai Komisija pamatoti secināja, ka šajā lietā nebija izpildīti Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta a) un d) apakšpunktā paredzētie nosacījumi, un apstiprinošas atbildes gadījumā, vai ar minēto nosacījumu neizpildi pietiek, lai pierādītu, ka ar attiecīgo pasākumu *Larko* tika piešķirta priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta izpratnē un ka tas tā ir neatkarīgi no šī paziņojuma 3.2. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.
- 74 Pirmkārt, attiecībā uz Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta a) apakšpunktā paredzēto nosacījumu, kas attiecas uz garantijām, ir jāpārbauda, vai Komisija varēja pamatoti secināt, ka *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums šī paziņojuma izpratnē, un apstiprinošas atbildes gadījumā, vai Grieķijas valsts zināja vai tai vajadzēja zināt par minētā uzņēmuma grūto situāciju 2008. gada garantijas piešķiršanas brīdī.
- 75 Attiecībā uz *Larko* kvalificēšanu par “grūtībās nonākušu uzņēmumu” ir jāatgādina, ka Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta a) apakšpunktā ir atsauce uz Glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta pamatnostādņem.
- 76 Tajās attiecībā uz to, kas ir nozīmīgs šajā lietā, ir paredzēts:
- 9. punkta izpratnē uzņēmums ir nonācis grūtībās, “ja tas no saviem resursiem vai ar līdzekļiem, ko tas spēj iegūt no sava īpašnieka/akcionāriem vai kreditoriem, nespēj apturēt zaudējumus, kuri bez valsts iestāžu ārējas iejaukšanās īstermiņā vai vidējā termiņā gandrīz noteikti radīs tam nespēju turpināt darbību”;

- 10. punkta a) apakšpunkta izpratnē uzņēmumu principā un neatkarīgi no tā lieluma uzskata par nonākušu grūtībās “attiecībā uz sabiedrībām ar ierobežotu atbildību, ja ir zudusi vairāk nekā puse to statūtkapitāla un vairāk nekā ceturtdaļa no šā kapitāla ir zaudēta iepriekšējos 12 mēnešos”;
  - 11. punkta izpratnē “pat tad, ja neviens no gadījumiem, kas norādīti 10. punktā, nepastāv, uzņēmumu tomēr var uzskatīt par grūtībās esošu uzņēmumu, jo īpaši, ja novērojamas parastās grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes, tādas kā zaudējumu pieaugums, apgrozījuma samazināšanās, gatavās produkcijas krājumu pieaugšana, jaudas pārpalikums, naudas plūsmas samazināšanās, parāda pieaugums, procentu likmju celšanās un krītoša vai nulles neto aktīvu vērtība”.
- 77 Šajā gadījumā apstrīdētā lēmuma 56.–66. apsvērumā Komisija strīdīgo pasākumu, tostarp 2008. gada garantijas piešķiršanas brīdī, bija kvalificējusi *Larko* par “grūtībās nonākušu uzņēmumu”. Komisija pamatojās uz *Larko* finanšu pārskatiem no 2007. gada līdz 2012. gada pirmajam semestrim un norādīja uz šādiem apstākļiem:
- pirmkārt, saistībā ar Glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta pamatnostādņu 10. punkta a) apakšpunkta piemērošanu *Larko* 2008. gadā bija negatīvs pašu kapitāls un tā uzkrāto zaudējumu summa bija lielāka par kapitāla summu. Šajā ziņā tas, ka tā kapitāla summa nebija samazinājusies vairāk par pusi, kā paredzēts pamatnostādņu 10. punktā, bija tikai pateicoties tam, ka *Larko* nebija veicis Grieķijas tiesību aktos paredzētos atbilstošos pasākumus;
  - otrkārt, saistībā ar šo pamatnostādņu 11. punktu *Larko* apgrozījums būtiski samazinājās no 2007. līdz 2009. gadam, un 2008. un 2009. gadā tas cieta vērā ņemamus zaudējumus. Turklāt, pat palielinot savu apgrozījumu un ienākumus 2010. un 2011. gadā, šis palielinājums nebija pietiekams, lai ļautu tam finansiāli atveseļoties;
  - treškārt, pretēji Grieķijas iestāžu apsvērumiem, *Larko* grūtības 2008. un 2009. gadā neradās ferroniķeļa cenas krišanās dēļ.
- 78 Ir jākonstatē, ka, ņemot vērā apstrīdētajā lēmumā minētos ekonomiskos rezultātus, kurus prasītājs neapstrīd, tie it īpaši atspoguļoja negatīvu pašu kapitālu, kas radīja tā kapitāla summas būtisku samazinājumu, apgrozījuma samazinājumu gandrīz par pusi salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu un vērā ņemamus zaudējumus.
- 79 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka negatīva pašu kapitāla esamība, uz kuru atsaucas Komisija, var tikt uzskatīta par būtisku norādi uz to, ka uzņēmums ir nonācis finanšu grūtību situācijā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 3. marts, *Freistaat Sachsen* u.c./Komisija, T-102/07 un T-120/07, EU:T:2010:62, 106. punkts). Tas pats attiecas arī uz vērā ņemamu apgrozījuma samazinājumu un būtiskiem zaudējumiem, kas *Larko* bija 2008. gadā un kas ir apstākļi, kuri turklāt ir minēti Glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta pamatnostādņu 11. punktā (skat. iepriekš 77. punkta trešo daļu).
- 80 Turpinājumā no lietai pievienotajiem dokumentiem izriet, ka 2008. gada garantija tika piešķirta ar ministrijas 2008. gada 22. decembra lēmumu. Lidz ar to tas, ka pasliktināšanās bija redzama tikai, sākot no 2008. gada vidus, netraucēja Komisijai secināt, ka *Larko* bija nonācis grūtībās garantijas piešķiršanas brīdī 2008. gada beigās.
- 81 Visbeidzot, kā tika uzsvērts apstrīdētā lēmuma 63. un 64. apsvērumā, tas, ka grūtības izraisīja ferroniķeļa cenas negaidītais kritums, pieņemot, ka tas ir pierādīts, pats par sevi neatspēko secinājumu, ka *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums.
- 82 No tā izriet, ka, pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem un ņemot vērā tās rīcības brīvību (skat. iepriekš 60. punktā minēto judikatūru), Komisija varēja pamatoti secināt, ka 2008. gada garantijas piešķiršanas brīdī *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums.

- 83 To paturot prātā, ir jāpārbauda, vai 2008. gada garantijas piešķiršanas brīdī Grieķijas valstij kā *Larko* akcionārei bija jāzina par tā grūto situāciju. Saskaņā ar iepriekš 56. punktā minēto judikatūru jautājums par to, vai dalībvalsts rīkojās kā privāts ieguldītājs, ir jāizvērtē brīdī, kad tā pieņēma lēmumu veikt ieguldījumus.
- 84 Prasītājs norāda, ka tā grūtā situācija bija redzama tikai 2008. gada beigās, kad tā tika atspoguļota finanšu datos, kas tika apkopoti finanšu gada beigās. Atbildot uz Vispārējās tiesas uzdoto jautājumu, tas norādīja, ka, būdams uzņēmums, kas nav kotēts biržā, tam nebija nekāda pienākuma sagatavot finanšu pārskatus par katru ceturksni vai citas starpposma bilances, un tas nav iesniedzis Vispārējai tiesai šādu informāciju.
- 85 Lietas materiāliem nav pievienots neviens dokuments, kas pietiekami pierādītu, ka dalībvalstij bija zināms par *Larko* grūto situāciju 2008. gada garantijas piešķiršanas brīdī. Tātad jautājums ir par to, vai Komisija ir izpildījusi savu pierādīšanas pienākumu, būtībā balstoties uz pieņēmumu, ka Grieķijas valstij garantijas piešķiršanas brīdī bija jāzina par *Larko* grūto situāciju 2008. gada beigās.
- 86 Šajā ziņā ir jānorāda, ka 56. punktā minētās judikatūras izpratnē, ja dalībvalsts administratīvajā procesā atsaucas uz privātā ieguldītāja kritēriju, tai šaubu gadījumā ir jāpārliecina un ar objektīviem un pārbaudāmiem pierādījumiem jāpierāda, ka īstenotais pasākums izriet no tās kā akcionāres statusa, pamatojoties it īpaši uz pierādījumiem, kas apliecina, ka tās lēmums ir pamatots ar ekonomiskiem vērtējumiem, kas ir salīdzināmi ar tiem, ko konkrētās lietas apstākļos pirms minētā ieguldījuma veikšanas būtu licis izstrādāt saprātīgs privāts ieguldītājs, kurš ir iespējami vistuvākā situācijā tai, kādā ir minētā dalībvalsts, lai noskaidrotu šāda ieguldījuma ienesīgumu nākotnē.
- 87 Šajā gadījumā lēmumā par procedūras sākšanu Komisija jau bija konstatējusi, ka *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums no 2008. gada, kas izrietēja no *Larko* finanšu pārskatiem, kā norādīts iepriekš 78. punktā. Turklāt prasītājs savos procesuālajos rakstos apstiprināja, ka “tā sliktais ekonomiskais tēls [...] bija konstatējams no 2008. gada jūlija”, un, uzsverot, ka “[tas] uzrādīja rentabilitāti un labus ekonomiskos rādītājus līdz [ši] gada vidum”, atzina, ka “pēc tam notika strauja pasliktināšanās, kā rezultātā šī gada beigās galu galā tam bija īpaši negatīvs tēls”.
- 88 To paturot prātā, ne Grieķijas iestādes administratīvajā procesā, ne prasītājs šajā instancē nav pierādījuši, ka Grieķijas valsts būtu veikusi jebkādas darbības, lai noskaidrotu *Larko* ekonomisko un finansiālo situāciju 2008. gada garantijas piešķiršanas brīdī. Turklāt tie nav pierādījuši, it īpaši pamatojoties uz šī uzņēmuma grāmatvedības dokumentiem, ka tiem nevarēja būt zināms par grūto finansiālo situāciju, kādā bija nonācis prasītājs.
- 89 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka bija pamatoti vai vismaz nebija acīmredzami kļūdaini no Komisijas puses uzskatīt, ka apdomīgs akcionārs vismaz būtu noskaidrojis uzņēmuma faktisko ekonomisko un finansiālo situāciju, pirms tam piešķirt tādu garantiju kā 2008. gada garantija. Turklāt tas bija šī uzņēmuma vairākuma akcionārs un pasākums tika piešķirts grāmatvedības gada beigās.
- 90 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jānorāda, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, kvalificējot *Larko* par grūtībās nonākušu uzņēmumu 2. pasākuma piešķiršanas brīdī un tātad konstatējot, ka Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta a) apakšpunktā paredzētais nosacījums nebija izpildīts.
- 91 Otrkārt, ir jāatgādina, ka Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta d) apakšpunktā būtībā ir paredzēts, ka riska uzņemšanos parasti vajadzētu atlīdzināt, maksājot atbilstīgu prēmiju par garantēto summu.
- 92 Konkrētāk Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta d) apakšpunkta izpratnē par garantiju maksājamā cena ir jāsalīdzina ar atbilstošo garantijas prēmijas standartu, kas tiek piedāvāta finanšu tirgū. Ja šādu prēmiju nevar konstatēt, garantētā aizdevuma kopējās finanšu izmaksas, tostarp aizdevuma procenti un garantijas prēmija, ir jāsalīdzina ar līdzīga negarantēta aizdevuma tirgus cenu. Abos gadījumos ir

- jāņem vērā garantijas un tās pamatā esošā aizdevuma īpašības, un it īpaši darījuma summa un ilgums, aizņēmēja piedāvātais nodrošinājums un citi elementi, kas ietekmē novērtējumu par atgūšanas līmeni, iespēja, ka aizņēmējs nepildīs saistības finanšu situācijas dēļ, aizņēmēja darbības nozare un tās perspektīvas, kā arī citi ekonomiskie apstākļi. Šādai analīzei īpaši būtu jāļauj klasificēt aizņēmēju, izmantojot riska reitingu, pamatojoties vai nu uz klasifikāciju, ko izveidojusi starptautiski atzīta reitinga aģentūra, vai uz iekšējo reitingu, ko izmanto banka, kas izsniedz garantijas pamatā esošo aizdevumu.
- 93 Šajā gadījumā apstrīdētā lēmuma 73. apsvērumā Komisija uzskatīja, ka, “ņemot vērā *Larco* būtiskās finansiālās grūtības, jo īpaši lielo starpību starp parāda un pašu kapitāla summām, nevar uzskatīt, ka gada garantijas prēmija 1 % apmērā atspoguļo garantēto aizdevumu saistību neizpildes risku”.
- 94 Lai arī šis konstatējums nav īpaši detalizēts, to nav ietekmējusi acīmredzama kļūda vērtējumā.
- 95 Ir skaidrs, ka Komisija nav konstatējusi ne finanšu tirgos piedāvātās garantijas prēmijas standartu, ne arī līdzīga negarantēta aizdevuma tirgus cenu. Tā turklāt nav veikusi *Larko* klasifikāciju, izmantojot riska novērtējumu, ko izstrādājusi starptautiska aģentūra vai banka, kas izsniedz garantijas pamatā esošo aizdevumu.
- 96 Tomēr, ņemot vērā *Larko* grūto ekonomisko un finansiālo situāciju, nebija acīmredzami kļūdaini secināt, ka tas bez valsts iejaukšanās nebūtu varējis saņemt 2008. gada garantiju atlīdzībā pret tik zemas prēmijas maksājumu, kas būtībā ir piemērojama darījumiem, kuri nav saistīti ar paaugstinātu risku.
- 97 Turklāt, lai arī lēmuma par procedūras sākšanu 37. punktā Komisija ir skaidri norādījusi, ka sākotnēji nešķiet, ka prēmija 1 % apmērā atspoguļo garantēto aizdevumu saistību neizpildes risku, ņemot vērā *Larko* vērā ņemamās finansiālās grūtības un it īpaši lielo starpību starp parāda un pašu kapitāla summām un negatīvu pašu kapitālu, ne prasītājs, ne Grieķijas iestādes formālās izmeklēšanas procedūras laikā nav iesnieguši pierādījumus, kas varētu apliecināt, ka attiecīgā prēmija atbilda tādai prēmijai, kas tika piedāvāta finanšu tirgos, vai arī līdzīga negarantēta aizdevuma tirgus cenai.
- 98 Šādos apstākļos Komisija pamatoti varēja vienīgi norādīt, ka, ņemot vērā *Larko* ekonomisko situāciju, gada garantijas prēmiju 1 % apmērā nevarēja uzskatīt par tādu, kas atspoguļo garantēto aizdevumu saistību neizpildes risku.
- 99 Attiecībā uz citiem konkrētiem prasītāja izvirzītajiem argumentiem pirmām kārtām ir jānorāda, ka, ņemot vērā tā grūto situāciju, ir grūti noticēt, ka privātais ieguldītājs būtu piešķīris minēto garantiju, vienīgi pamatojoties uz *Larko* rentabilitāti iepriekšējo trīs gadu laikā, bez neviena pierādījuma, kas liecinātu par minētā uzņēmuma faktisko stabilitāti un bez jebkādas atsauces uz tā perspektīvu nākotnē.
- 100 Otrām kārtām ir jākonstatē, ka ar *ATE Bank* aizdevuma piešķiršanu bez garantijas nepietiek, lai pierādītu *Larko* stabilo maksāspēju, jo *ATE Bank* pieder Grieķijas valstij. Turklāt, kā apgalvo Komisija, apstāklis, ka pēc aizdevuma no *ATE Bank* saņemšanas bez garantijas *Larko* saņēma aizdevumu, kam bija nepieciešama strīdīgā garantija, pierāda, ka tā ekonomiskā situācija vēlāk pasliktinājās šī paša gada laikā.
- 101 Trešām kārtām tas, ka Grieķijas valsts ir piešķīrusi citas garantijas citiem uzņēmumiem ar līdzīga apmēra prēmijām, pats par sevi nav pielīdzināms privāta ieguldītāja rīcībai.
- 102 No tā izriet, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, secinot, ka gada garantijas prēmija 1 % apmērā neatbilst privāta ieguldītāja rīcībai.

- 103 Treškārt, jautājums rodas par to, vai, kā apgalvo prasītājs, ar Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta b) un c) apakšpunktā paredzēto nosacījumu ievērošanu pietiek, lai izslēgtu priekšrocības LESD 107. panta 1. punkta izpratnē esamību, pat ja nav izpildīti minētā paziņojuma 3.2. punkta a) un d) apakšpunktā paredzētie nosacījumi.
- 104 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka minētā paziņojuma 3.2. punktā ir norādīts, ka tā a)–d) apakšpunktā minētie nosacījumi, skatot tos kopsakarā, “ir pietiekams pamats uzskatīt, ka valsts atbalsta nav”. No tā izriet, ka viena vai vairāku šo nosacījumu ievērošana pati par sevi neļauj izslēgt valsts atbalsta esamību.
- 105 Lai gan, protams, ir taisnība, kā arī norādīts Paziņojuma par garantijām 3.6. punktā, uz kuru atsaucas prasītājs, ka, ja netiek nodrošināta atbilstība kādam no šajā paziņojumā minētajiem nosacījumiem, tas nenozīmē, ka šādu garantiju automātiski uzskata par valsts atbalstu, ir jākonstatē, kā izriet no iepriekš minētā 74.–102. punkta, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā nav veikusi šādu automātisku kvalificēšanu, bet gan ir balstījusi savu lēmumu uz konkrētiem pierādījumiem, lai apliecinātu, ka strīdīgais pasākums neatbilst privātā ieguldītāja principam.
- 106 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jānorāda, ka prasītāja argumenti par Paziņojuma par garantijām 3.2. punkta b) un c) apakšpunktā minēto nosacījumu ievērošanu nav iedarbīgi. Ar abu šo nosacījumu ievērošanu, pat ja tā būtu pierādīta, vien nepietiek, lai izslēgtu priekšrocības LESD 107. panta 1. punkta izpratnē esamību.
- 107 Tādēļ pirmā pamata pirmā daļa, ciktāl tā attiecas uz 2. pasākumu, ir jānoraida.

– *Par 3. pasākumu (2009. gada kapitāla palielināšana)*

- 108 Prasītājs apgalvo, ka ar 2009. gada kapitāla palielināšanu netiekot piešķirta nekāda priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, jo tā esot saderīga ar privātā ieguldītāja principu, pamatojoties uz šādiem elementiem:
- pirmkārt, ar šo kapitāla palielināšanu Grieķijas valsts kā akcionāre vēlējas nodrošināt *Larko* rentabilitāti ilgtermiņā, aizsargājot šī pēdējā minētā uzņēmuma ekonomisko vērtību lejupslīdes perioda laikā un iegūstot no tā labumu vidējā un ilgā termiņā veicot uzņēmuma pārdošanu;
  - otrkārt, kapitāla palielināšanu papildināja tādu pasākumu pieņemšana, kuru mērķis bija samazināt ražošanas izmaksas un palielināt *Larko* konkurētspēju;
  - treškārt, valsts centās iegūt vairākuma dalību, lai uzsāktu uzņēmuma pārdošanu,
  - ceturtkārt, apstrīdētajā lēmumā esot pieļauta kļūda attiecībā uz *ETE* dalības attiecīgajā kapitāla palielināšanā novērtēšanu;
  - piektkārt, minētajā lēmumā esot kļūdaini nošķirta *ETE* dalība no valsts dalības. Pakārtoti 2009. gada kapitāla palielināšana neesot jāuzskata par priekšrocību LESD 107. panta 1. punkta izpratnē līdz nepieciešamajai summai, lai saglabātu tādu pašu dalības apmēru kā Grieķijas valstij bija *Larko* pirms kapitāla palielināšanas un tātad lai aizstāvētu tā “dinamisko pozīciju kā akcionāram”.
- 109 Komisija apstrīd prasītāja argumentus.
- 110 Apstrīdētajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka ar 2009. gada kapitāla palielināšanu ir piešķirta priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, jo, pirmkārt, akcionāriem pirms kapitāla palielināšanas netika iesniegts nekāds pārstrukturēšanas plāns, lai gan *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums, un, otrkārt, kapitāla palielināšanas galīgā summa nebija pietiekama, lai nosegtu *Larko* negatīvo pašu kapitālu, un tādēļ to nevarēja uzskatīt par pasākumu, ar ko tiek aizsargāta uzņēmuma vērtība un veicināta tā

- pārstrukturēšana. Komisija arī uzsver vispirms, ka *ETE* dalība nebija pietiekams pierādījums, lai konstatētu valsts dalības vienlaicīgumu ar privāto akcionāru dalību, jo šis uzņēmums bija saistīts ar *Larko* ne tikai kā akcionārs, bet arī kā kreditors, turpinājumā – ka valsts jau bija izsniegusi garantiju *Larko* 2008. gadā, un visbeidzot – ka cits akcionārs, *Public Power Corporation*, bija paziņojis, ka tas nepiedalīsies kapitāla palielināšanā.
- 111 Šajā ziņā ir jānorāda, kā apgalvo Komisija, ka prasītājs nav iesniedzis nevienu pierādījumu, it īpaši konkrētu uzņēmējdarbības plānu (*business plan*), kas apliecinātu, ka Grieķijas valsts bija noteikusi *Larko* ilgtermiņa rentabilitāti. Atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, prasītājs iesniedza direktoru padomes 2009. gada 18. marta ārkārtas sapulces protokolu, kas apliecina, ka direktoru padomes priekšsēdētājs bija norādījis, ka uzņēmējdarbības plāns esot iesniegts 2008. gada 19. decembra sapulcē ar finanšu ministru un citiem akcionāriem. Tomēr no lietas materiāliem neizriet, ka šāds plāns, kas turklāt netika iesniegts arī Vispārējā tiesā un kura esamību Komisija apstrīd, būtu iesniegts Komisijai administratīvā procesa laikā. Tātad šāda plāna esamībai, pat pieņemot, ka tāds ir un neatkarīgi no tā satura, nav nozīmes, lai izvērtētu apstrīdētā lēmuma tiesiskumu.
- 112 Šādos apstākļos tas, ka nav neviena elementa, kas pierādītu, ka Grieķijas valsts bija noteikusi *Larko* ilgtermiņa rentabilitāti, ir būtisks rādītājs, ka attiecīgā kapitāla palielināšana nebija ekonomiski saprātīga.
- 113 Protams, pretēji Komisijas apstiprinātajam apstrīdētā lēmuma 80. apsvērumā, faktiskā kapitāla palielināšana, kas šī paša lēmuma 16. apsvērumā novērtēta 65,5 miljonu EUR apmērā, no kuriem aptuveni 45 miljonus EUR iemaksājusi Grieķijas valsts, nebija nepietiekama, lai nosegtu *Larko* negatīvo pašu kapitālu, kas, kā izriet no minētā lēmuma 56. apsvērumā ietvertās tabulas, bija 35 miljoni EUR. Tomēr runa ir par kļūdu, ar ko nevar apstrīdēt Komisijas novērtējuma, kas galvenokārt balstīts uz pārstrukturēšanas plāna neesamību, pamatotību.
- 114 Līdz ar to bija saprātīgi vai vismaz ne acīmredzami kļūdaini secināt, ka šīs lietas apstākļos apdomīgs ieguldītājs, būdams akcionārs, nebūtu veicis tik būtisku rekapitalizāciju, ja tam nebūtu vismazāko pierādījumu par šī uzņēmuma ekonomisko un finansiālo perspektīvu, ne arī pārstrukturēšanas plāna, ņemot vērā to, ka *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums.
- 115 Šo secinājumu nevar apšaubīt ar citiem prasītāja izvirzītajiem konkrētajiem argumentiem.
- 116 Vispirms tas, ka principā bija paredzēti sanācības un dzīvotspējas pasākumi, pat pieņemot, ka tas ir pierādīts, pats par sevi nav elements, lai pierādītu 2009. gada kapitāla palielināšanas rentabilitāti, un tas tā ir vēl jo vairāk konkrēta pārstrukturēšanas plāna neesamības dēļ. Tas pats attiecas arī uz dokumentu, ko prasītājs iesniedza, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdoto jautājumu, un kurā ir ietverts saraksts ar ļoti vispārīgiem izmaksu samazināšanas pasākumiem, pat pieņemot, ka Grieķijas iestādes bija iesniegušas šo sarakstu administratīvajā procesā, kas nav ticis pierādīts.
- 117 Turpinājumā prasītājs nav izvirzījis nevienu elementu, kas būtu agrāks par 2009. gada kapitāla palielināšanu un kas pierādītu, ka valsts mērķis ar šo pasākumu bija faktiski iegūt vairākuma dalību *Larko* kapitālā, lai uzsāktu tā pārdošanu, un ka šī stratēģija bija saderīga ar privātā ieguldītāja principu. Tāpat *Larko* akcionāru 2009. gada sapulces protokolā, ko iesniedza prasītājs, nebija nevienas konkrētas norādes šajā ziņā.
- 118 Turklāt no lietas materiāliem neizriet, ka Grieķijas valsts vairākuma dalības iegūšana būtu sekmējusi *Larko* pārdošanu labvēlīgākos apstākļos un ka līdz ar to šī iegūšana atbilda privāta ieguldītāja rīcībai.
- 119 Visbeidzot attiecībā uz *ETE* vienlaicīgo līdzdalību 2009. gada kapitāla palielināšanā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka valsts un privāto ieguldījumu vienlaicīgums – pat nozīmīgu privāto ieguldījumu gadījumā – pats par sevi nevar būt pietiekams, lai secinātu atbalsta neesamību LESD 107. panta

1. punkta izpratnē, neņemot vērā citus atbilstošus faktiskos un tiesību elementus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 11. septembris, *Corsica Ferries France/Komisija*, T-565/08, EU:T:2012:415, 122. punkts).
- 120 Otrkārt, ir arī jānorāda, ka valsts ieguldījumu summa ir divkārtā salīdzinājumā ar *ETE* ieguldījumu summu un ka *ETE*, kas bija *Larko* galvenais akcionārs pirms kapitāla palielināšanas, šī darījuma rezultātā kļuva par otro akcionāru. Turklāt *ETE* gada finanšu pārskats attiecībā uz 2008. gadu, ko iesniedza Komisija, apstiprina, ka *ETE* pilnībā norakstīja savas dalības *Larko* kapitālā bilances vērtību, jo *Larko* finansiālo grūtību dēļ *ETE* neplānoja atgūt ieguldījumu bilances vērtību. Šādos apstākļos *ETE* dalība nekādi nepalīdz prasītāja argumentācijai.
- 121 Tādēļ pirmā pamata pirmā daļa, ciktāl tā attiecas uz 3. pasākumu, ir jānoraida.
- Par 4. pasākumu (2010. gada garantija)
- 122 Prasītājs apgalvo, ka ar 2010. gada garantiju netiekot piešķirta nekāda priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, jo tā atbilstot privātā ieguldītāja principam, pamatojoties uz šādiem elementiem:
- pirmkārt, garantijas piešķiršana šīs lietas apstākļos esot ierasta prakse, vēl jo vairāk tādēļ, ka *Areios Pagos* (Kasācijas tiesa) spriedumā, ar kuru tika noteikta izpildes apturēšana, par iespējamu tika uzskatīts *Larko* labvēlīgs iznākums pamatlietas tiesvedībā;
  - otrkārt, *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums un bija cietis neatgriezeniskus zaudējumus tādēļ, ka notika paātrināta aktīvu konfiscēšana bez garantijas piešķiršanas, un līdz ar to Grieķijas valstij kā akcionārei vajadzēja to atbalstīt, lai sagatavotos tā privatizācijai;
  - treškārt, 2010. gada garantijas segums, ilgums un prēmija atbilda tirgus nosacījumiem;
  - ceturtkārt, pretēji tam, kas minēts apstrīdētā lēmuma 42. apsvērumā, nekādi neizriet, ka *ETE* nebūtu izsniedzis garantijas vēstuli bez valsts garantijas. Katrā ziņā *ETE* bija īpašā situācijā, jo tas bija vairākuma akcionārs kādā uzņēmumā, kas bija *Larko* kreditors un kas bija *ETE* pretējā puse tiesvedībā, saistībā ar ko tika piešķirta 2010. gada garantija.
- 123 Turklāt prasītājs tostarp apgalvo, ka ar šo pasākumu netiekot piešķirta priekšrocība, jo valstij attiecībā pret to esot parāds, un tas tā ir, lai gan Grieķijas iestādes, pretēji tam, kā tās rīkojās attiecībā uz 6. pasākumu, neatsaucās uz šo argumentu administratīvajā procesā.
- 124 Komisija apstrīd prasītāja argumentus.
- 125 Apstrīdētajā lēmumā Komisija secināja, ka, lai arī līdzīgos apstākļos garantiju piešķiršana var būt komerciālā prakse, šajā gadījumā valsts uzņēmams visu risku un izsniedza garantiju attiecībā uz parādu, lai gan *Larco* bija grūtībās un *ETE*, privātais akcionārs, proporcionāli neuzņēmams šo risku. Turklāt aplūkotais pasākums neatbilst Paziņojuma par garantijām 3.2. punktā paredzētajiem nosacījumiem, jo prēmija 2 % apmērā neatspoguļoja *Larko* saistību neizpildes risku.
- 126 Ir jānorāda, ka ar prasītāja argumentiem nevar atspēkot šo secinājumu.
- 127 Pirmkārt, nekas neliecina par to ka *Areios Pagos* (Kasācijas tiesa) spriedumā, ar kuru tika noteikta izpildes apturēšana, tika uzskatīts, ka ir iespējams *Larko* labvēlīgs iznākums pamattiesvedībā. Pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, tas, ka šī tiesa noraidītu lūgumu apturēt izpildi, “ja netiku uzskatīts, ka, iespējams, pastāv zaudējumu risks”, obligāti nenozīmē, ka pretējā gadījumā, ja Tiesa aptur izpildi kā šajā lietā, tā uzskata, ka ir iespējams labvēlīgs iznākums pamatlietā, jo minētais spriedums attiecas tikai uz zaudējumu iespējamību, nevis uz parādu esamību pamatlietā.

- 128 Katrā ziņā šis arguments ir neiedarbīgs. Faktiski neatkarīgi no labvēlīga iznākuma valsts tiesvedībā varbūtības un tādad parāda esamības Komisija secināja, ka pastāv valsts atbalsts, jo valsts bija uzņēmusies visu risku un piešķirusi garantiju attiecībā uz parādu, lai gan *Larko* bija grūtības, *ETE* privātais akcionārs nebija proporcionāli uzņēmis šo risku un prēmija 2 % apmērā neatspoguļoja *Larko* saistību neizpildes risku (skat. iepriekš 125. punktu).
- 129 Otrkārt, tas, ka *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums, no privāta akcionāra skatpunkta nepamato apstākli, ka, pastāvot nepieciešamībai akcionāriem iejaukties, valsts viena pati uzņēmās visu risku atbildībā par ļoti zemas prēmijas maksājumu.
- 130 Treškārt, prasītājs nav pierādījis, ka Komisija būtu izdarījusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka prēmija 2 % apmērā neatbilda tirgus nosacījumiem, ņemot vērā šīs prēmijas samazināto summu un to, ka *Larko*, būdams grūtībās nonācis uzņēmums, bija pakļauts saistību neizpildes riskam.
- 131 Ceturtkārt, neraugoties uz to, vai Grieķijas iestādes ir vai nav atzinušas, ka *ETE* nebūtu izsniegusi garantijas vēstuli bez valsts garantijas, kā izriet no apstrīdētā lēmuma 42. apsvēruma, ir jākonstatē, ka pretēji tam, ko varētu pamatot sagaidīt privātā akcionāra kontekstā, *ETE* nedalīja risku, kas izriet no attiecīgās garantijas, ar valsti.
- 132 Katrā ziņā pat uzskatot, ka, ņemot vērā *ETE* īpašo stāvokli, tam nebija jārada risks, kas izriet no 2010. gada garantijas, *Larko* tomēr, kā atspoguļots iepriekš, nebūtu varējis saņemt šādu garantiju tirgū un prēmija 2 % apmērā neatspoguļoja tā saistību neizpildes risku. Līdz ar to Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka *Larko* bija saņēmis priekšrocību, ko tas nebūtu varējis iegūt tirgū.
- 133 Līdz ar to pirmā pamata pirmā daļa, ciktāl tā attiecas uz 4. pasākumu, ir jānoraida.
- Par 6. pasākumu (2011. gada garantijas)
- 134 Prasītājs apgalvo, ka ar 2011. gada garantijām netiekot piešķirta nekāda priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, jo šajās garantijās ietvertais iespējamais atbalsta elements tiek kompensēts ar Grieķijas valsts atlikušo nodokļu parādu prasītājam.
- 135 Konkrētāk apstrīdētajā lēmumā Komisija esot kļūdaini noraidījusi Grieķijas iestāžu argumentu attiecībā uz iespēju kompensēt *Larko* parādu Grieķijas valstij, kas saistīts ar nodokļu atmaksu, ar atbalsta summu. Šajā ziņā attiecīgā pasākuma novērtējums būtu pretrunā 5. pasākuma novērtējumam (skat. iepriekš 5. punktu), kurā Komisija esot atzinusi, ka līdzīga veida kompensācija neradot nekādu selektīvu priekšrocību.
- 136 Prasītājs norāda, ka šis arguments neattiecas uz kompensāciju starp atlikušo valsts parādu *Larko* un parādu nākotnē, bet gan uz šī atlikušā parāda kompensāciju ar iespējamo atbalsta elementu, kas ietverts 2011. gada garantijās un kas jau pastāvēja šī atbalsta piešķiršanas brīdī 2011. gada beigās. Turklāt šis arguments neesot pretrunīgs, ciktāl pēc kompensācijas, kas tika piešķirta 5. pasākuma ietvaros, pastāvēja valsts parāda *Larko* atlikums.
- 137 Komisija apstrīd prasītāja argumentus.
- 138 Apstrīdētajā lēmumā attiecībā uz 2011. gada garantiju novērtējumu Komisija atsauca uz savu novērtējumu saistībā ar 2. un 4. pasākumu, attiecībā uz kuriem tā secināja, ka ar tiem tiek piešķirta selektīva priekšrocība *Larko*, jo tas bija grūtībās nonācis uzņēmums un prēmija 1 % apmērā neatspoguļoja garantēto aizdevumu saistību neizpildes risku.

- 139 Vispirms ir jākonstatē, ka Komisijas vērtējumā attiecībā uz 2. un 4. pasākumu nav pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā, kā izriet no 63.–107. un 122.–133. punkta.
- 140 Turpinājumā ir jākonstatē, ka prasītājs nevar izvirzīt nevienu būtisku argumentu no Komisijas vērtējuma attiecībā uz 5. pasākumu, kurā Komisija secināja, ka papildus nodokļa priekšapmaksas, kas bija saistīta ar prasību tiesā, aizstāšana ar garantijas vēstulēm nebija valsts atbalsts.
- 141 Attiecībā uz šo pēdējo pasākumu Komisija apstrīdētā lēmuma 97. apsvērumā atzina, ka tiesības papildu nodokļa priekšapmaksu aizstāt ar garantijas vēstulēm *Larco* piešķīra tiesa, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un atbilstoši valsts tiesību aktiem, kas piemērojami visiem uzņēmumiem, kuri atrodas līdzīgā situācijā.
- 142 Tomēr tas tā nav, runājot par 6. pasākumu, attiecībā uz kuru prasītājs apgalvo, kā norādījušas Grieķijas iestādes, ka piešķirtā priekšrocība tika kompensēta ar valsts atlikušo parādu *Larko*, proti, nodokļu atmaksu. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka pasākums nevar tikt atbrīvots no kvalificēšanas par valsts atbalstu tad, kad tā saņēmējam ir jāmaksā īpašs maksājums, kas ir atšķirīgs un nav saistīts ar attiecīgo pasākumu (skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Orange/Komisija*, T-385/12, nav publicēts, EU:T:2015:117, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 143 Tātad ir jāsecina, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, apstrīdētajā lēmumā uzskatot, ka ar 6. pasākumu *Larko* tiek piešķirta priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.
- 144 Līdz ar to ir jānoraida pirmā pamata pirmā daļa, ciktāl tā attiecas uz 6. pasākumu, un tātad visa pirmā daļa kopumā.
- Par otro daļu attiecībā uz valsts līdzekļu izmantošanu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ciktāl tas attiecas uz 2., 4. un 6. pasākumu*
- 145 Otrajā daļā prasītājs apstrīd Komisijas vērtējumu attiecībā uz valsts līdzekļu izmantošanu, ciktāl tas attiecas uz 2., 4. un 6. pasākumu.
- 146 Prasītājs apgalvo, ka šie pasākumi neesot saistīti ar valsts līdzekļu izmantošanu, jo tie neradot pietiekami konkrētu risku valsts budžetam, ņemot vērā tā stabilo maksātspēju, to, ka nekad iepriekš garantijas nav izmantotas, kā arī to, ka minētās garantijas netika izmantotas arī pēc tam.
- 147 Turklāt prasītājs piebilst, ka 6. pasākums neietver valsts līdzekļu izmantošanu, jo tā piešķiršanas brīdī Grieķijas valstij bija aptuveni 60 miljonu EUR parāds *Larko*, kas izrietēja no tādu nodokļu atmaksas, kā pievienotās vērtības nodoklis (PVN).
- 148 Komisija apstrīd prasītāja argumentus.
- 149 Vispirms ir jānorāda, ka šajā gadījumā nosacījuma, kas attiecas uz valsts līdzekļu izmantošanu, novērtēšana ir sekundāra salīdzinājumā ar tādas selektīvas priekšrocības esamības novērtēšanu, kas ir pirmā pamata pirmās daļas priekšmets. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka visas valsts garantijas, kas netiek atmaksātas tirgus apstākļos, var nozīmēt valsts līdzekļu zaudējumu, pat ja tās netiktu izmantotas, ciktāl tas var nozīmēt papildu izmaksas valstij (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 3. aprīlis, *Francija/Komisija*, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 95. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 150 Līdz ar to, ņemot vērā, ka 2008., 2010. un 2011. garantijas netika piešķirtas tirgus apstākļos, ir jākonstatē, ka šie paši pasākumi ietver valsts līdzekļu izmantošanu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

151 Turklāt saistībā ar 6. pasākumu šo secinājumu nevar atspēkot ar to, ka pastāv valsts atlikušais parāds *Larko*, proti, nodokļu atmaksa, pat ja tas būtu pierādīts. Kā izriet no iepriekš 142. punktā minētās judikatūras, pasākums nevar tikt atbrīvots no kvalificēšanas par valsts atbalstu tad, kad tā saņēmējam ir jāmaksā īpašs maksājums, kas ir atšķirīgs un nav saistīts ar attiecīgo pasākumu.

152 Tādēļ pirmā pamata otrā daļa ir jānoraida.

Par trešo pamatu, kas attiecas uz 3., 4. un 6. pasākuma nekvalificēšanu par atbalstu, kurš saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē

153 Prasītājs apgalvo, ka 3., 4. un 6. pasākums esot jāuzskata par atbalstu, kas saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, jo tie esot piešķirti, lai atlīdzinātu zaudējumus, ko izraisījuši divi ārkārtēji notikumi:

- pirmais attiecas uz vairāku elektrisko krāšņu izmantošanas apturēšanu *Larko* rūpnīcās pēc diviem letāliem nelaimes gadījumiem darbā 2009. gada 2. un 26. augustā, kas esot būtiski samazinājis tā ražošanas jaudu;
- otrs attiecas uz Grieķijas valsts atlikušā nodokļu parāda maksājumu pārtraukšanu pēc ekonomikas un finanšu krīzes Grieķijā, kas, ciktāl tas attiecas uz *Larko*, esot izraisījis būtiskas likviditātes problēmas un tātad grūtības saņemt aizdevumu.

154 Komisija apstrīd prasītāja argumentus.

155 Vispirms ir jāatgādina, ka LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē “atbalsts, ko sniedz, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi”, ir saderīgs ar iekšējo tirgu.

156 Tā kā runa ir par atkāpi no vispārīgā principa par valsts atbalsta nesaderību ar iekšējo tirgu, kas ir ietverts LESD 107. panta 1. punktā, LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē šauri. Līdz ar to šīs tiesību normas izpratnē var kompensēt tikai ekonomisku kaitējumu, ko dabas katastrofas vai citi ārkārtēji notikumi ir radījuši tieši. Tādējādi ir jāpastāv tiešai saiknei starp zaudējumiem, ko izraisījuši ārkārtēji notikumi, un valsts atbalstu, un ir vajadzīgs pēc iespējas precīzāks nodarīto zaudējumu novērtējums (skat. spriedumu, 2008. gada 25. jūnijs, *Olympiaki Aeroporia Ypiresies* /Komisija, T-268/06, EU:T:2008:222, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

157 Komisija apstrīdētajā lēmumā nav izvērtējusi strīdīgo pasākumu saderību ar attiecīgo tiesību normu, jo Grieķijas iestādes uz šo tiesību normu nav atsaukušās.

158 Ir skaidrs, kā arī apgalvo prasītājs, ka divi iepriekš minētie apstākļi saistībā ar 3. un 4. pasākumu Grieķijas iestāžu apsvērumos administratīvā procesa laikā ir izvirzīti sporādiski.

159 Tomēr, pirmkārt, ir jākonstatē, ka, minētās iestādes nav izvirzījušas LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto pamatojumu attiecībā uz šiem apstākļiem. Otrkārt, pretēji iepriekš 156. punktā minētajā judikatūrā paredzētajam, nav nekādas sakarības starp divu notikumu, uz kuriem atsaucas prasītājs, iespējami izraisīto zaudējumu apmēru un garantiju summu, kā arī attiecīgo kapitāla palielināšanu, kas turklāt ir vispārīga rakstura pasākumi, kuri nav domāti tādai izmantošanai, kādu iedomājies prasītājs.

- 160 Līdz ar to nekas neļauj domāt, ka iepriekš minētais izņēmums var tikt piemērots šīs lietas apstākļos. Līdz ar to Komisijai nevar pārvest, ka tā pēc savas ierosmes nav izvērtējusi 3. un 4. pasākuma un vēl jo mazāk 6. pasākuma, attiecībā uz kuru šie apstākļi nemaz netika izvirzīti, atbilstību minētajai tiesību normai (pēc analogijas skat. spriedumu, 2005. gada 15. jūnijs, *Regione autonoma della Sardegna* /Komisija, T-171/02, EU:T:2005:219, 166.–168. punkts).
- 161 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāsecina, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, neatzīstot stridīgos pasākumus par saderīgiem ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē.
- 162 Tādēļ pirmā pamata trešā daļa ir jānoraida.

Par ceturto daļu, kas attiecas uz 6. pasākuma nekvalificēšanu par atbalstu, kurš saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē

- 163 Prasītājs apgalvo, ka 6. pasākums esot jāuzskata par atbalstu, kas saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē, jo tas esot saderīgs ar Komisijas paziņojumu – Valsts atbalsta pasākumu Kopienas pagaidu shēma, lai veicinātu piekļuvi finansējumam pašreizējās finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos (OV 2009, C 83, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “2009. gada pagaidu shēma”), kura darbības termiņš ir ticis pagarināts ar Komisijas Paziņojumu – Valsts atbalsta pasākumu Savienības pagaidu shēma, lai veicinātu piekļuvi finansējumam pašreizējās finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos (OV 2011, C 6, 5. lpp.; turpmāk tekstā – “2011. gada pagaidu shēma”). Prasītājs norāda, ka saskaņā ar 2011. gada pagaidu shēmā, kas interpretējama 2009. gada pagaidu shēmas gaismā, paredzētajiem nosacījumiem tas 2008. gada 1. jūlijā nebija grūtībās nonācis uzņēmums un ka minētajā shēmā esot paredzētas tādas drošās zonas prēmijas kā prēmija 1 % apmērā, kas bija paredzēta attiecīgajā pasākumā.
- 164 Pakārtoti prasītājs norāda, ka attiecīgais pasākums pilnībā vai daļēji ir jāuzskata par saderīgu ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta un Glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta pamatnostādņu izpratnē. Tas apgalvo, kā arī izriet no Grieķijas iestāžu apsvērumiem, ka tās attiecīgo pasākumu esot paziņojušas Komisijai 2012. gada 16. marta elektroniskās vēstules pielikumā.
- 165 Komisija apstrīd prasītāja argumentus.
- 166 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisijai, lai piemērotu LESD 107. panta 3. punktu, ir plaša rīcības brīvība, kuras īstenošana ietver sarežģītus ekonomiska vai sociāla rakstura vērtējumus (skat. spriedumu, 2016. gada 8. marts, *Grieķija/Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 68. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā ziņā tiesas pārbaude, ko piemēro šīs rīcības brīvības izmantošanai, ir tikai pārbaude par to, vai tiek ievēroti procesuālie noteikumi un pamatošanas noteikumi, kā arī par norādīto faktu materiālo precizitāti un kļūdas tiesību piemērošanā un acīmredzamas kļūdas neesamību faktu vērtējumā vai pilnvaru nepareizas izmantošanas neesamību (spriedums, 2008. gada 11. septembris, *Vācija u.c./Kronofrance*, C-75/05 P un C-80/05 P, EU:C:2008:482, 59. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 167 Tomēr, pieņemot rīcības noteikumus un ar to pasludināšanu paziņojot, ka turpmāk šie noteikumi tiks piemēroti ar tiem saistītajos gadījumos, Komisija pati ierobežo rīcības brīvības izmantošanas iespējas un principā nevar atkāpties no šiem noteikumiem, ja vien tā nevēlas attiecīgā gadījumā tikt sodīta par tādu vispārējo tiesību principu kā vienlīdzīgas attieksmes princips vai tiesiskās palāvības aizsardzības princips pārkāpumu, izņemot, ja tā, ievērojot šos pašus principus, norāda iemeslus, kādēļ tā atkāpjas pati no saviem noteikumiem (skat. spriedumu, 2012. gada 10. jūlijs, *Smurfit Kappa Group*/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, 84. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 168 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka apstrīdētā lēmuma 115. apsvērumā Komisija secināja, ka attiecībā uz 6. pasākumu nebija izpildīti 2011. gada pagaidu shēmas nosacījumi, jo *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums. Komisija arī konstatēja, ka abu garantiju kopējā summa bija lielāka par *Larco* gada izdevumiem darba algām, garantijas summa pārsniedza 90 % no aizdevuma un 1 % gadā nevar uzskatīt par tirgum atbilstīgu prēmiju, kas atspoguļo saistību neizpildes risku.
- 169 Šajā ziņā vispirms ir jākonstatē, ka, pretēji prasītāja apgalvojumiem, 2011. gada garantijas ietilpst vienīgi 2011. gada pagaidu shēmas, kura bija spēkā minēto garantiju piešķiršanas brīdī, piemērošanas jomā, nevis 2009. gada pagaidu shēmas piemērošanas jomā.
- 170 Turpinājumā pietiek konstatēt, ka 2011. gada garantijas katrā ziņā neatbilda noteiktiem kumulatīviem nosacījumiem, kas paredzēti 2011. gada pagaidu shēmā, kura ir piemērojama šajā lietā, un konkrēti šādiem nosacījumiem:
- 2011. gada pagaidu shēmas 2.3. punkta otrās daļas b) apakšpunktā ir paredzēts, ka attiecībā uz tādiem lielajiem uzņēmumiem kā *Larko* dalībvalstis var aprēķināt ikgadējo prēmiju jaunu garantiju apmaksai, pamatojoties uz tiem pašiem noteikumiem kā tie, kas attiecas uz “drošās zonas” prēmijas noteikumiem, kuri ietverti šajā pašā pagaidu shēmā. Uzņēmumiem, kas ietilpst novērtējuma kategorijā “CCC” un zemākā, viszemākā “drošās zonas” prēmija ir noteikta 380 bāzes punktu apmērā, taču 2011. gada garantiju prēmija ir 1 % apmērā, proti, 100 bāzes punktu apmērā;
  - [ar labojumu, kas izdarīts ar 2018. gada 14. marta rīkojumu] saskaņā ar 2011. gada pagaidu shēmas 2.3. punkta otrās daļas d) apakšpunktu aizdevuma maksimālā summa nedrīkst pārsniegt saņēmēja kopējos ikgadējos izdevumus par algām 2010. gadā, taču Grieķijas iestādes savos apsvērumos, kas izklāstīti apstrīdētā lēmuma 51. apsvēruma otrā teikuma d) punktā atzīst, ka abu garantēto aizdevumu kopējā summa par 3 miljoniem EUR pārsniedza *Larco* gada izdevumus darba algām;
  - [ar labojumu, kas izdarīts ar 2018. gada 14. marta rīkojumu] saskaņā ar 2011. gada pagaidu shēmas 2.3. punkta otrās daļas f) apakšpunktu aizdevuma termiņā garantija nedrīkst pārsniegt 80 % no aizdevuma summas, taču garantijas nosedza aizdevumu pilnā apmērā, kā pašas Grieķijas iestādes atzinušas iepriekš minētajos apsvērumos, kas izklāstīti apstrīdētā lēmuma 51. apsvēruma otrā teikuma e) punktā. Šajā ziņā minēto iestāžu izvirzītais apstāklis, saskaņā ar kuru “Grieķijas ekonomikas īpašā stāvokļa dēļ šāds pasākums bija [*Larko*] vienīgā iespēja piekļūt finansējumam”, nav iedarbīgs;
  - 2011. gada pagaidu shēmas 2.3. punkta otrās daļas i) apakšpunktā ir noteikts, ka grūtībās nonākuši uzņēmumi ir izslēgti no pasākuma piemērošanas darbības jomas, lai gan ir skaidrs, ka *Larko* 6. pasākuma piešķiršanas brīdī bija grūtībās nonācis uzņēmums. Šajā ziņā ir jānorāda prasītāja arguments, saskaņā ar kuru šajā tiesību normā minētā atsauce uz grūtībās nonākušiem uzņēmumiem ir jāinterpretē 2009. gada pagaidu shēmas 4.3.2. punkta otrās daļas i) apakšpunkta gaismā, ciktāl tas attiecas tikai uz uzņēmumiem, kas nebija nonākuši grūtībās 2008. gada 1. jūlijā, jo šis arguments ir pretrunā pašam 2011. gada pagaidu shēmas, kas piemērojama šajā lietā, 2.3. punkta otrās daļas i) apakšpunkta tekstam.
- 171 Visbeidzot ir jānorāda, ka 2011. gada pagaidu shēmas 2.1. punkta piektajā daļā ir minēts, ka dalībvalstīm ir jāpierāda, ka valsts atbalsta pasākumi, kas paziņoti saskaņā ar šo shēmu, ir vajadzīgi, atbilstīgi un samērīgi, lai novērstu nopietnus traucējumus attiecīgās dalībvalsts tautsaimniecībā, lai gan šajā gadījumā no lietas materiāliem neizriet, ka Grieķijas iestādes attiecīgo pasākumu būtu pienācīgi paziņojušas vai sniegušas šādu pierādījumu.
- 172 Otrkārt, ir jāatgādina, ka apstrīdētā lēmuma 116. apsvērumā Komisija secināja, ka 6. pasākumu nevar kvalificēt par glābšanas atbalstu, jo Grieķijas iestādes nav izvirzījušas šo argumentu, ne arī ir iesniegušas kādu paziņojumu šajā ziņā. Tā apstrīdētā lēmuma 117. apsvērumā piebilda, ka Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņēs paredzētie nosacījumi arī nebija izpildīti, jo attiecīgās garantijas

netika atceltas pēc sešiem mēnešiem, Grieķijas iestādes nebija iesniegušas pārstrukturēšanas plānu vai likvidācijas plānu un neviens pierādījums neliecināja par to, ka atbalsts bija ierobežots līdz nepieciešamajam minimumam.

- 173 Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka, pirmkārt, Grieķijas iestādes nav paziņojušas 6. pasākumu atbilstoši Glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta pamatnostādņem un, otrkārt, ka vismaz no lietas materiāliem neizriet, ka šīs iestādes sešu mēnešu laikā pēc īstenošanas būtu iesniegušas pārstrukturēšanas plānu vai likvidācijas plānu, vai pierādījumu, ka aizdevums ir ticis pilnībā atmaksāts vai arī ka garantija ir tikusi atcelta, pretēji tam, kas paredzēts minēto pamatnostādņu 25. punkta c) apakšpunktā.
- 174 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāsecina, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, konstatējot, ka 6. pasākums nav valsts atbalsts, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu 2011. gada pagaidu shēmas un Glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta pamatnostādņu izpratnē.
- 175 Līdz ar to ir jānoraida pirmā pamata ceturrtā daļa un tāpat arī viss pirmais pamats kopumā.

Par trešo pamatu, kas izvirzīts pakārtoti un kas attiecas uz kļūdām atgūstamā atbalsta summas aprēķinā, ciktāl tas attiecas uz 2., 4. un 6. pasākumu

- 176 Ar savu trešo pamatu, kurā ir apkopoti argumenti, kas diezgan izklaidētā veidā pamatoti prasības pieteikumā, prasītājs norāda uz Regulas Nr. 659/99 14. panta 1. punkta pārkāpumu attiecībā uz 2., 4. un 6. pasākumu, proti, atbalstu garantiju veidā, jo Komisija esot pieļāvusi kļūdas atgūstamā atbalsta summas aprēķinā un esot noteikusi pienākumu to atgūt pretēji Savienības pamatprincipiem.
- 177 Pirmkārt, garantijas neesot tikušas izmantotas un garantētie aizdevumi jau esot pilnībā vai daļēji atmaksāti.
- 178 Otrkārt, Komisija neesot pierādījusi, ka pastāv Paziņojuma par garantijām 4.1. punkta trešās daļas a) apakšpunktā minētie “ārkārtas apstākļi”, jo ar *Larko* kvalificēšanu par grūtībās nonākušu uzņēmumu nepietiek, lai pierādītu, ka pastāv šādi apstākļi. Turklāt šajā gadījumā esot bijusi iespēja salīdzināt strīdīgās prēmijas ar citām prēmijām tirgū vai, ja tas netika izdarīts, aprēķināt šīs prēmijas saskaņā ar Komisijas paziņojuma par atsauces likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (OV 2008, C 14, 6. lpp.) un 2009. gada pagaidu shēmas, kā arī 2011. gada pagaidu shēmas pielikumu atbilstošajām tiesību normām. Turklāt apstākļi vien, ka ir “apšaubāms”, ka *Larko* būtu saņēmis garantijas tirgū bez valsts iejaukšanās, neatbilst pierādījumu līmenim, kas vajadzīgs šādam konstatējumam.
- 179 Komisija apstrīd prasītāja argumentus.
- 180 Vispirms ir jāatgādina, ka nevienā Savienības tiesību normā nav noteikts, ka Komisijai, uzdodot atgūt atbalstu, kas atzīts par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, būtu jānosaka precīza atgūstamā atbalsta summa (spriedumi, 2000. gada 12. oktobris, Spānija/Komisija, C-480/98, EU:C:2000:559, 25. punkts, un 2005. gada 12. maijs, Komisija/Grieķija, C-415/03, EU:C:2005:287, 39. punkts). Tomēr, ja Komisija nolemj uzdot atgūt konkrētu summu, tai saskaņā ar lietas rūpīgas un objektīvas izmeklēšanas pienākumu atbilstoši LESD 108. pantam ir jānosaka – cik vien precīzi to atļauj lietas apstākļi – atbalsta, kuru saņēmis uzņēmums, vērtība. Atjaunojot iepriekšējo stāvokli, kāds bija pirms atbalsta piešķiršanas, Komisijai ir jāpārlicinās par to, ka ir likvidēta faktiskā priekšrocība, kas izriet no atbalsta, un tādējādi ir jāuzdod atgūt visu atbalstu. Komisija nevar uzdot atgūt zemāku vai lielāku summu nekā atbalsta vērtība, ko atbalsta saņēmējs ir saņēmis (skat. spriedumu, 2007. gada 29. marts, *Scott*/Komisija, T-366/00, EU:T:2007:99, 95. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 181 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar iepriekš 57. punktā minēto judikatūru, lai pārbaudītu, vai valsts ir rīkojusies kā apdomīgs tirgus ekonomikas principu vadīts ieguldītājs, ir jāatgriežas tā laikposma kontekstā, kad tika veikti finansiālā atbalsta pasākumi, lai tādējādi varētu novērtēt, vai valsts rīcība ir bijusi ekonomiski saprātīga, un tādējādi ir jāatturas no vērtējuma, kura pamatā ir vēlāka situācija.
- 182 Tātad brīdī, kad garantija tiek piešķirta, nevis brīdī, kad tā tiek izmantota vai kad tiek veikti ar to saistītie maksājumi, ir jānovērtē, vai tā ir vai nav valsts atbalsts un apstiprinošas atbildes gadījumā jāaprēķina tā summa (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 17. decembris, *SNCF/Komisija*, T-242/12, pārsūdzēts apelācijas instancē, EU:T:2015:1003, 332. punkts). Turklāt prasītāja izvirzītais apstāklis, ka garantijas nav tikušas izmantotas un garantētais aizdevums, iespējams, ir ticis pilnība vai daļēji atmaksāts, ir vēlāks elements, ko nevar ņemt vērā, aprēķinot nesaderīgo atbalstu.
- 183 Otrkārt, ir jāpārbauda, vai Komisija apstrīdētā lēmuma 77., 94. un 104. apsvērumā (atsaucoties it īpaši uz 77. apsvērumu) varēja secināt, ka *Larko* bija saņēmis priekšrocības, kas ir līdzvērtīgas garantētā aizdevuma summai, jo bez valsts garantijas tam nebūtu iespēju saņemt šādu finansējumu tirgū.
- 184 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka apstrīdētā lēmuma 56.–66. apsvērumā Komisija ir analizējusi prasītāja ekonomisko un finansiālo situāciju atbalsta pasākumu piešķiršanas brīdī un no tā ir secinājusi, ka *Larko* bija grūtībās nonācis uzņēmums, kas atradās īpaši sarežģītā situācijā. Tā, pamatojoties uz šī uzņēmuma galvenajiem finanšu datiem no 2007. gada līdz 2012. gada pirmajam semestrim, konstatēja pastāvīgu un būtisku tā apgrozījuma kritumu un negatīvu pašu kapitālu.
- 185 Apstrīdētā lēmuma 77. apsvērumā Komisija secināja, ka 2008. gada garantija (2. pasākums) ir valsts atbalsts un ka šī atbalsta summa ir vienāda ar garantētā aizdevuma summu, jo “[bija] apšaubāms, ka [*Larko*], ņemot vērā tā ekonomiskās problēmas, būtu varējis saņemt finansējumu [tirgū], neatkarīgi no nosacījumiem”. Šāds pats secinājums ir izdarīts minētā lēmuma 104. apsvērumā attiecībā uz 2011. gada garantijām (6. pasākums). Attiecībā uz 2010. gada garantiju (4. pasākums) šī lēmuma 94. apsvērumā Komisija apgalvoja, ka atbalsta summa ir vienāda ar garantēto summu, jo “[bija] skaidrs, ka [...] saprātīgs tirgus dalībnieks nevarētu garantēt šādu summu [*Larko*], ņemot vērā tā ekonomiskās problēmas”.
- 186 Vispirms saistībā ar 2. un 6. pasākumu ir jāatgādina, ka vārdu “apšaubāms” Komisija jau piemērotā veidā ir izmantojusi lēmuma par procedūras sākšanu 39. apsvērumā, veicot sākotnējo novērtējumu, un ka ir skaidrs, ka šī vārda izmantošana šķiet mazāk piemērota, lai paustu Komisijas galīgo novērtējumu apstrīdētajā lēmumā saistībā ar to, ka *Larko* nebūtu varējis tirgū piekļūt pasākumiem, kas līdzvērtīgi strīdīgajiem pasākumiem, vēl jo vairāk tāpēc, ka, veicot identisku vērtējumu pēc būtības, Komisija ir izmantojusi vārdu “apšaubāms”, runājot par šiem pasākumiem, un vārdus “ir skaidrs”, runājot par 4. pasākumu. Turklāt Komisija savos procesuālajos rakstos norāda, ka “fakts ir uzskatāms par pierādītu, ja tā esamība šķiet iespējamāka kā neesamība”, kas nozīmē pienākumu izvērtēt faktus piemērotā veidā.
- 187 Ņemot to vērā, ir jānorāda, ka no apstrīdētā lēmuma un tā 77. apsvēruma konteksta, kas ir konteksts, par kuru prasītājs nevarēja nezināt, pietiekami skaidri izriet, ka Komisija katrā ziņā uzskatīja, ka ir maz ticams, ka *Larko* būtu varējis saņemt aizdevumu tirgū bez Grieķijas valsts iejaukšanās, ņemot vērā tā ekonomiskās grūtības. Turklāt attiecībā uz 2. pasākumu pēc tam, kad bija noteikts, ka “[bija] apšaubāms, ka [*Larko*], ņemot vērā tā ekonomiskās problēmas, būtu varējis saņemt finansējumu [tirgū], neatkarīgi no nosacījumiem”, šajā pašā 77. apsvērumā ir precizēts, ka, “proti, Komisija uzskata, ka [*Larko*] saņēma priekšrocības, kas ir līdzvērtīgas garantētā aizdevuma summai, jo bez valsts garantijas tam nebūtu iespēju saņemt šādu finansējumu tirgū”. Tas pats attiecas arī uz 104. apsvērumu, kurā runāts par 6. pasākumu un kurā daļēji ir atsauce uz vērtējumu saistībā ar 2. pasākumu.
- 188 Līdz ar to šīs lietas apstākļos ar vārda “apšaubāms” izmantošanu vien nevar apstrīdēt Komisijas vērtējuma, kas attiecas uz 2. un 6. pasākumu, pamatotību.

- 189 Turpinājumā ir jānorāda, ka, lai arī nevar izslēgt, ka noteiktos apstākļos no valsts garantijas izrietoša priekšrocība var būt līdzvērtīga garantētā aizdevuma kopējai summai, šādu konstatējumu, pirmkārt, nevar pamatot ar apstākli, ka aizdevums bez garantijas nebūtu piešķirts, jo tas ir apstāklis, kurš attiecas uz valsts atbalsta kvalificēšanu, nevis šī atbalsta summas aprēķinu. Otrkārt, pretēji Komisijas apgalvojumiem, iespējas aprēķināt, ka no valsts garantijas izrietošā priekšrocība ir līdzvērtīga garantētā aizdevuma kopējai summai, izmantošanu nevar pamatot tikai ar to, ka saņēmējs uzņēmums ir nonācis grūtībās, ņemot vērā šādas pieejas smagās sekas un it īpaši risku, ka saņēmējam būtu pienākums pārskaitīt valstij visu aizdevuma summu, pat ja tam būtu bijusi iespēja atmaksāt minēto aizdevumu savam kreditoram.
- 190 Šādu interpretāciju ir apstiprinājusi pati Komisija Paziņojuma par garantijām 4.1. punkta trešās daļas a) apakšpunktā, kurš ir formulēts šādi:
- “[...] grūtībās nonākušiem uzņēmumiem tirgus garantijas devējs, ja tāds ir, garantijas izsniegšanas laikā prasa augstu prēmiju, ņemot vērā saistību paredzamo nepildīšanu. Ja iespēja, ka aizņēmējs nevarēs atmaksāt aizdevumu, kļūst īpaši augsta, šī tirgus likme var nepastāvēt un īpašos gadījumos garantijas atbalsta elements var izrādīties tikpat liels, cik summa, kuru faktiski sedz garantija.”
- 191 No Paziņojuma par garantijām 4.1. punkta trešās daļas a) apakšpunkta, kuru Komisija, kā tā apgalvo, esot piemērojusi šajā lietā, izriet, ka garantijas atbalsta elementa novērtēšana rada progresīvus rezultātus, līdz pat uzskatam, ka minētais elements ir līdzvērtīgs ar garantiju nosegtā aizdevuma kopējai summai, kas tā var būt “ārkārtas apstākļos”, kuros ir izslēgts, ka aizņēmējs no saviem līdzekļiem var atmaksāt ar garantiju segto aizdevumu.
- 192 Visbeidzot ir skaidrs, ka Komisija, apstrīdētā lēmuma 77., 94. un 104. apsvērumā uzskatot, ka *Larko* ir saņēmis priekšrocību, kas līdzvērtīga garantēto aizdevumu summai, ir balstījusies uz lakonisku pamatojumu, kurā ir minētas vienīgi *Larko* “ekonomiskās grūtības”.
- 193 Tomēr no apstrīdētā lēmuma kopumā, it īpaši tā 56.–66. apsvēruma, izriet, ka atbalsta pasākumu piešķiršanas brīdī *Larko* bija īpaši delikātā situācijā, it īpaši tā apgrozījuma pastāvīgā krituma un negatīvā pašu kapitāla dēļ, no kā varēja secināt, ka ir zaudēts viss uzņēmuma kapitāls. Šādos apstākļos Komisijai nevar pārnest, ka tā ir pieļāvusi kļūdu, secinot, ka pastāv “ārkārtas apstākļi”, kas izpaužas tādējādi, ka *Larko* nevar atmaksāt visu aizdevuma summu no saviem līdzekļiem. Turklāt, tā kā šiem elementiem nav pretrunā neviens cits elements, ko Grieķijas iestādes vai prasītājs iesnieguši procesa gaitā un pievienojuši šīs lietas materiāliem, Komisija pamatoti izvērtēja strīdīgos pasākumus, ņemot vērā apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī tās rīcībā esošo informāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 24. septembris, *Falck un Acciaierie di Bolzano*/Komisija, C-74/00 P un C-75/00 P, EU:C:2002:524, 168. punkts). Turklāt prasītājs nevar atsaukties tiesā uz faktiem, kas netika izvirzīti LESD 108. pantā paredzētās pirmstiesas procedūras laikā (spriedums, 2002. gada 13. jūnijs, *Niederlande*/Komisija, C-382/99, EU:C:2002:363, 49. un 76. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 1994. gada 14. septembris, *Spānija*/Komisija, no C-278/92 līdz C-280/92, EU:C:1994:325, 31. punkts).
- 194 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ir jānorāda, ka, lai gan dažu apstrīdētā lēmuma apsvērumu formulējums nav nevainojams, Komisija nav pieļāvusi kļūdu vērtējumā, šīs lietas apstākļos secinot, ka valsts atbalsta, kas prasītājam tika piešķirts valsts garantiju veidā, summa ir līdzvērtīga garantētā aizdevuma kopējai summai.
- 195 Līdz ar to ir jānorāda trešais pamats un tāpat prasība kopumā, nepastāvot nepieciešamībai izvērtēt tā otrā prasījuma pieņemamību, ar ko tiek lūgts noteikt, “ka kopā ar procentiem ir jāatmaksā visas summas, kas, izpildot apstrīdēto lēmumu, iespējami tieši vai netieši tiks “atgūtas” no prasītāja”.

Par tiesāšanās izdevumiem

¹⁹⁶ Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tam ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta)

nospriež:

1) Prasību noraidīt.

2) *Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Berardis

Spielmann

Csehi

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2018. gada 1. februārī.

Paraksti

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture	1
Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi	5
Juridiskais pamatojums	5
Par otro pamatu, kas attiecas uz pamatojuma neesamību	6
Par pirmo pamatu, kas attiecas uz kļūdām saistībā ar strīdīgo pasākumu kvalificēšanu par valsts atbalstu, kurš nav saderīgs ar iekšējo tirgu	8
Par pirmo daļu, kas attiecas uz priekšrocības LESD 107. panta 1. punkta izpratnē esamību	8
– Par 2. pasākumu (2008. gada garantija)	10
– Par 3. pasākumu (2009. gada kapitāla palielināšana)	15
– Par 4. pasākumu (2010. gada garantija)	17
– Par 6. pasākumu (2011. gada garantijas)	18
Par otro daļu attiecībā uz valsts līdzekļu izmantošanu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ciktāl tas attiecas uz 2., 4. un 6. pasākumu	19
Par trešo pamatu, kas attiecas uz 3., 4. un 6. pasākuma nekvalificēšanu par atbalstu, kurš saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē	20
Par ceturto daļu, kas attiecas uz 6. pasākuma nekvalificēšanu par atbalstu, kurš saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē	21
Par trešo pamatu, kas izvirzīts pakārtoti un kas attiecas uz kļūdām atgūstamā atbalsta summas aprēķinā, ciktāl tas attiecas uz 2., 4. un 6. pasākumu	23
Par tiesāšanās izdevumiem	26